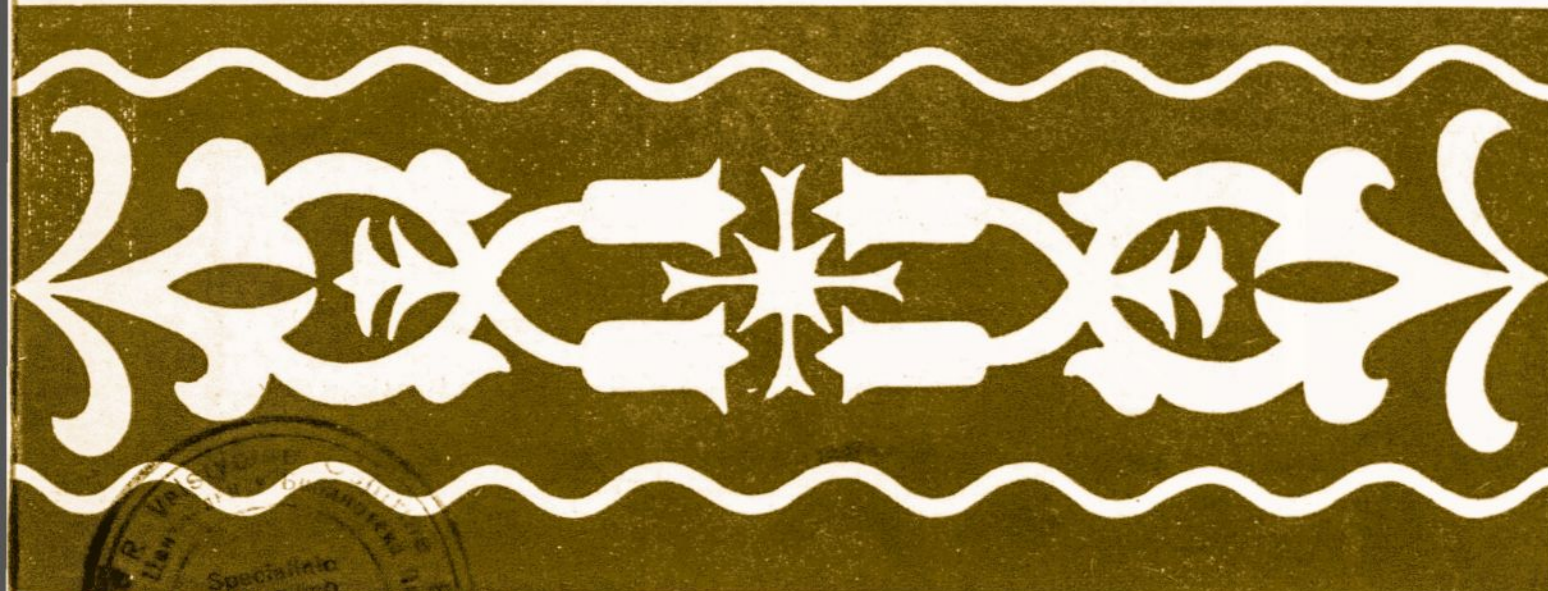

SKAUTU AIDAS

LTOK valst.
respublikos

SKAUTŲ AIDAS

LIETUVOS SKAUTŲ IR SKAUČIŲ LAIKRAŠTIS
Isteigtas 1923 m. kovo mėn. 15 d. Šiauliuose.

Oficialus Lietuvos Skautų Sąjungos organas

Redaktorius vyr. sktn. **Antanas Saulaitis.**

Leidėjas **Lietuvos Skautų Sąjunga.**

Redakcijos ir administracijos adresas: **Kaunas,
Nepriklausomybės aikštė 4. Tel. 2 65 34.**

Administracija dirba darbo dienomis nuo 8 iki 14,30 val.

Prenumeratos kaina metams: Lietuvoje: jaunesniesiems skautams-ėms—2,75 Lt; skautams-ėms—4 Lt; neskautams—5 Lt. **Užsienyje** (išskyrus Latviją ir Estiją, kur taikomas vidaus tarifas): dvigubai. • **Skelbimų kaina** pagal susitarimą. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. • Užuojautos—5 Lt, padėkos—3 Lt; spausdinamos ten, kur redakcijai patogiau. • **Rankraščius, piešinius, nuotraukas** siųsti redakcijos vardu. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra; nesunaudoti nesaugomi; grąžinami, jei atsiunčiama tam reikalui pašto ženklų.

Šiame numeryje rasi:

	Psl.
1. Šv. Kazimieras — garbės simbolis	91
2. Didysis Popiežius Pijus XI	92
3. Apysakaitė Mažasis išdavikas	94
4. Skyrelis Skautėi	96
5. Skyrelis Skautui	99
6. Mūsų Didžioji Šeima	100
7. Mūsų Prityrimas	102
8. Lordo Baden-Powellio rašinys	103
9. Skyrelis Suk galvą	103
10. Apysakaitė Du draugai	104
11. Skyrelis Mūsų mažiesiems	106
12. Naujos knygos. Daina	108

1940 (XVIII) metai.

• Eina du sykiu per mėnesį: 10 ir 25 d. d. •
Kovo mėn. 10 d.

5 (245) Nr.

OFICIALINĖS ŽINIOS

IŠ TARYBOS PIRMININKO ĮSAKYMŲ.

• 1940.II.27. Nr. 1. — § 1: Tarybos Pirmijai š. m. II.19 nutarus, iš Kretingos skautų vietininkijos įsteigtas *Kretingos skautų tuntas*.

§ 2: Ukmergės rajono vadu paskirtas gimnazijos direktorius **Jonas Švoba**.

§ 3: Vyriausios Brolijos skautų skyriaus vedėjas vyr. sktn. **Vytautas Čepas**, jam prašant, iš einamųjų pareigų atleistas ir už eitas pareigas pareikšta padėka.

§ 4: Vyriausios Brolijos vadijos skautų skyriaus vedėju patvirtintas sktn. **Stasys Volungė**.

• 1940.II.27. Nr. 2. — § 1: iš eituųjų pareigų atleistos šios Vyriausios Seserijos Vadijos skyrių vedėjos: 1. vyr. skaučių sk. ved. sktn. **Sofija Steponaitienė**; 2. skaučių sk. ved. vyr. sktn. **Magdalena Barniškaitė**; 3. jaun. skaučių sk. ved. sktn. **Marija Milvidaitė**; 4. vandens skaučių skyr. ved. pskt. **Koleta Chmieleuskaitė**, ir už eitas pareigas pareikšta padėka.

§ 2: patvirtintos šios Vyriausios Seserijos Vadijos skyrių vedėjos: 1. vyr. skaučių skyr. ved. pskt. **Jadvyga Damijonaitienė**; 2. skaučių skyr. ved. pskt. **Elena Strikienė**; 3. jaun. skaučių skyr. ved. pskt. **Emilija Bagdonienė**; 4. vandens skaučių skyr. ved. (laikiniai pareigas eiti) vyr. skautė **Anastazija Dauguvietytė**.

• 1940.II.27. Nr. 3. — § 1: atleistos iš pareigų šios tuntininkės ir vietininkės: 1. Kauno Neries skaučių t. t-kė pskt. **P. Spūdienė**; 2. Kauno Nemuno skaučių t. t-kė pskt. **Elena Strikienė**; 3. Joniškio skaučių viet. v-kė sktn. **Mikalina Dunduraitė**; 4. Ukmergės skaučių t. t-kė sktn. **E. Ikamienė**; 5. Zarasų skaučių t. t-kė vyr. sktn. **D. Kesiūnaitė**, ir už eitas pareigas pareikšta padėka.

§ 2: patvirtintos skaučių tuntininkės ir vietininkės: 1. Kauno Neries skaučių t. t-kė pskt. **O. Saulaitienė**; 2. Joniškio skaučių viet. v-kė mokytoja vyr. sklt. **E. Kuzavinienė**; 3. Zarasų skaučių t. t-kė gimn. mok. **Elena Pašilienė**; 4. Kretingos skaučių viet. v-kė gimn. mok. skautė **Ona Juodikienė**; 5. Kauno Nemuno skaučių t. t-kė vyr. sklt. **Ona Švičiulienė**; 6. Ukmergės skaučių t. t-kė vyr. skautė **Stefa Budnikaitė**.

IŠ SKAUČIŲ SESERIJS VADĖS ĮSAKYMŲ.

* 1940.I.28. Nr. 1. — § 1: Laikiniai ėjusi reikalų vedėjos pareigas pskt. **Al. Mačiulytė** nuo II.1 iš pareigų atleista.

§ 2: Instruktorės — reikalų vedėjos pareigoms eiti nuo š. m. II.1 paskirta sktn. **J. N. Grigaliūnienė**.

IŠ BROLIJOS VADO ĮSAKYMŲ.

* 1940.II.2. Nr. 4: Seinų skautų t. tunt-ko padėjėju patvirtintas vyr. sklt. **Juozas Kukta**.

* 1940.II.5. Nr. 5: vyriausios brolijos vadijos skautų skyriaus bendradarbis pskt. **St. Volungė**, jam prašant, iš eitu skyriaus vedėjo padėjėjo pareigų atleistas ir už eitas pareigas pareikšta skautiška padėka.

* 1940.II.20. Nr. 7: Žagarės skautų tunto tuntininko padėjėju patvirtintas pskt. **Petras Sūdžius**.

Lietuvos Skautų Sąjungos Tarybos
vice-pirmininkui

Dr. D. ZAUNIUI

mirus, jo šeimos, giminių ir artimųjų skausmą
giliai atjaučia ir liūdi

LSS Taryba,

Seserijos Vyriausioji Vadija ir Brolijos Vyriausioji Vadija.

B. Lietuvos Skautų Sąjungos Tarybos narei
skautininkei **Stanislavai Venclauskienei**

ir

skautininkėms **Danutai ir Gražylei Venclauskaitėms**, jų brangiam vyrui ir tėvui

adv. Kazimierui Venclauskiui

mirus, gilią užuojautą reiškia

LSS Taryba,

Seserijos Vyriausioji Vadija ir Brolijos Vyriausioji Vadija.

Šarūno dr-vės vadijos nariui

agr. Jurgiui Sklėriui

skaudaus liūdesio valandoje, mylimai žmonai mirus, reikiame nuoširdžią užuojautą

Salų skautų Šarūno ir Birutės draugovės.

Brangią Sesę

Gustą Zaunytę

sunkioje valandoje nuoširdžiai užjaučia

Kauno Saulės tunto Mildos ir Mirgos dr-vės

Dr. Dovui Zauniui

mūsų Sauliukui, jo motutei ir artimiesiems liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia

Kauno Žalgirio skautų tunto Šarūno dr-vė.

Brangiam mūsų draugininkui

s. v. vyr. sklt. J. Arbušauskui,

mirus jo sūnui Vytautui, užuojautą reiškia

V D. L. K. Vytenio dr-vė ir rėmėjai.

ŠV. KAZIMIERAS, LIETUVOS SKAUTŲ PATRONAS, GARBĖS SIMBOLIS

Skautų organizacijos auklėjimo pagrinde padėta praktika, pavyzdys, veiksmas. Neužtenka norėti ir mokėti, bet reikia vykdyti, praktikuoti. Kas iš skauto, jei jis žino įstatus, bet nenori jų vykdyti gyvenime; nieko nėra ir iš to skauto, kuris žino įstatus, nori juos vykdyti, tačiau nepajėgia, neturi valios save prisiversti juos vykdyti. Tik visi minėtieji veiksniai — *mokėjimas, noras ir vykdymas* — drauge paimti, berniuką padaro tikru skautu.

Skautystės auklėjimo praktikai nepaprastos reikšmės turi geras pavyzdys. Tuo geruoju, *kilniuoju pavyzdžiu pasirinktas ir šventasis Kazimieras*. Šventasis Kazimieras pasirinktas Lietuvos skautų Patronu dėl dorybių, kurios sukūrė nemirštančios atminties Jo Garbę.

Kas gi yra toji garbė, kuri išskiria žmogų iš kitų žmonių tarpo ir padaro jį nemirtingą?

Nedaug yra klausimų, kur būtų toks didelis pažiūrų įvairumas, kaip garbės supratimo klausimas. Tačiau viena galima pastebėti, kad kiekvienas normalus žmogus turi savo garbės supratimą ir tą savo garbę saugo ir gina. Yra net tokių, kurie kovodami už garbę, nesigaili ir savo gyvybės. Nors garbė yra visuotinis reiškinys, bet atsakyti į klausimą, kas yra garbė, nėra lengva. Turime daug pavyzdžių, kai vienodose sąlygose ir aplinkybėse žmonės gina savo garbę nevienodai: vienas jaučiasi, kad jo garbė jau pažeista, o kitas — niekur nieko. Šis reiškinys daugeliui yra davęs pagrindo manyti, kad garbė yra asmeninės savijautos vaisius, ir todėl vieno objektingo ir visiems priimtino garbės apibūdinimo negalima esą duoti.

Yra skiriama dvejopa garbė: išorinė ir vidinė. *Išorinė garbė yra faktinė pagarba, kurią visuomenė žmogui parodo*. Ši garbė paprastai sutampa su atitinkamo asmens vardu, užsiėmimu, pažiūromis, pasidarbavimu, pagarsėjimu. Kiekvieno žmogaus vertė pareina nuo jo nuopelnų, pasidarbavimo, laimėjimų. Pagal tai jį pagerbia visuomenė. Juo didesni nuopelnai, tuo didesnė galimybė susilaukti visuomenės pagarbos. Ir juo kieno didesni nuopelnai tuose darbuose, kurie ugdo kultūrinės vertybės ir visuomeninę gerovę, tuo labiau toksai asmuo visuomenės yra gerbiamas. Taigi, nusipelnusio asmens pagerbimas ir yra šios išorinės garbės pasireiškimas.

Tuo tarpu *vidinė garbė yra asmeninis savo vertybės supratimas, nepriklausomai nuo kitų pažiūrų*. Vidinė garbė yra tokia vertybė, kuri pačiam žmogui priklauso ir kuri glūdi pačiame žmoguje. Nėra abejonės, kad ši yra vienintelė tikroji garbė, nes ji nepareina nuo to, ką kiti asmenyje vertina, ką apie jį kalba, rašo, sprendžia. Argi dažnai nebūna taip, kad kuris ne kuris, kitų negerbiamas, faktinai yra garbės vertas, o kitų gerbiamas — nėra garbės vertas? Juk istorijoje randame ne vieną pavyzdį, kad žmogus savo gyvenimo metu nebuvo įvertintas ir atitinkamai pagerbtas, o vėliau išaukštintas ir gerbiamas. Šie pavyzdžiai įtikina, kad žmogaus garbė yra pati savaime vertybė, ir todėl ji nepareina kitų nuomonės ir sprendimų. Kiekvieno žmogaus garbę pažymi jo faktinė vertybė. Ir juo kilnesnis yra asmens savo vertybės supratimas, tuo tikresnė yra asmens garbė.

Jeigu jau žmogaus garbė reiškia jo tikrąją vertybę, tai *tik pats garbės turėtojas gali savo garbę kelti ir didinti*. Niekas kitas, kaip tik jis pats, yra savo garbės kėlėjas ir ugdytojas, arba jos žemintojas ir niekintojas. Kiekvienas yra savo garbės sargas. Klaidinga pažiūra, kad kiekvieno žmogaus garbė pareina nuo kitų. Jeigu jau pats žmogus savęs negerbia, tai jo ir kiti negerbs. Todėl, jei jau kiti žmogaus negerbia, jam reikia rimtai apsimąstyti, ar nėra kaltės pačiame savyje.

MIELI SKAUTAI, MIELOS SKAUTĖS.

Lietuvos Globėjo ir Lietuvos skautų Patrono Šventojo Kazimiero dieną sveikinu Jus visus ir linkiu darbu ir elgesiu garbingai sekti skaistųjų mūsų Patrono pavyzdį. Budėkite!

J. ALEKNA

Šefo Pavaduotojas

L. S. S. Tarybos Pirmininkas

Antro žmogaus elgesys ir vertinimas yra tikrai išorinės garbės parodymas, kuris tikrosios — vidinės — garbės negali panaikinti, jei tokia yra, ir negali sudaryti ar padidinti, jei jos nėra. Taip, sakysim, kito žmogaus kreipimasis „gerbiamas pone“ dar nereiškia to žmogaus, į kurį kreipiamasi, vidinės garbės. Išorinės formos dažnai yra neišvengiamos, nes to reikalauja savitarpio žmonių santykiavimo mandagumas, bet jos nei padidina, nei sumažina žmogaus vidinės garbės. Ir jei kuris yra gerbiamas, būdamas negarbingas, jis vidiniai iš tos pagarbos tiek pat mažai telaimi, kiek nieko nepralaimi vidinę garbę turįs žmogus, kuris lieka nepagerbtas.

Tačiau garbė, kaip žmogaus savo vertybės supratimas, nereiškia šios vertybės užsidarymą savybėje, bet pasireiškia žmogaus santykiuose su visuomene. Jeigu garbėje pasireiškia žmogaus vertybė, kitaip sakant, garbė yra žmogaus vertybės pavidas, tai *kiek žmogus savo garbę saugo ir kelia, tiek jis yra visuomenės vertinamas*. Visuomenė turi savo moralę, principus, kuriais ji žmogaus garbingumą, vertybę atsveria, įvertina.

Garbė savo esmėje yra pagrįsta aktingumu: garbė skatina žmogų veržtis į priekį, kilti aukštyn, tobulėti. Garbė pasireiškia nuolatiniam veiklume, energingume, pastovume, bet ne pasyvume, suglebime ir blaškymesi. Garbė yra tikrumas ir pasitikėjimas savo einamu keliu, vykdomais uždaviniais, turimomis pareigomis ir siekiamais tikslais. Garbė nėra įsivaizdavimas ir išdidumas, bet kilnaširdiškumas ir švelnumas. Garbė nėra nusižeminimas, bet paprastumas; nėra pasiimto uždavinio nepildymas, bet pasiimto — pildymas. Žmogaus garbėje pasireiškia geriausio, kilniausio ir aukščiausio, kas tik jame yra. Todėl jis privalo ją saugoti ir branginti.

Garbė be nuolaidų skatina žmogų viską nugalėti. Pasi davimas silpnybėms ir garbės praradimas dažnai būna daug blogiau už mirtį. Garbės reikalavimai yra absoliutūs, ir todėl ji neleidžia apsimesti ir laužyti principus. Garbė nėra pasitenkinimas smulkmenomis ir gyvenimas iš kitų malonės, bet siekimas viso įstengiamo pasiekti ir laisvas apsisprendimas. *Kova už garbę yra kova už laisvę* — ir juo gyvesnis garbės supratimas, tuo palankesnės sąlygos laisvei.

Garbė reikalauja būti teisiu ir teisingu.

Tuo būdu garbė padeda vystyti asmenybei ir užtikrina žmogui garbingą vietą visuomenėje. Taigi, garbė tampa visos visuomenės kertinis akmuo ir žmogaus gyvenimo pamatinis dėsnis. Dar daugiau: *garbė gimdo žmogaus amžinybės ir nemirtingumo spindulį*, nes visą savo gyvenimą būdamas ištikimas garbės dėsniams, žmogus ir jo darbai tampa žinomi visuomenei ir kartų kartoms, ne tik jam gyvam esant, bet ir po jo mirties.

Tikrosios, kilniosios ir amžinosios garbės kelią mums rodo ir skatina juo eiti Lietuvos skautų Patrono Šventojo Kazimiero šviesusis pavyzdys.

A. Ž.

Didysis Popiežius

Š. m. kovo mėn. 2 d. sukako metai, kai dabartinis Popiežius Pijus XII užėmė Šventąjį Sostą Romoje. Pagerbdamas savo didįjį Pirmąją Popiežių Pijų XI, mirusį pr. m. vasario m. 10 d., dabartinis Popiežius pasirinko ir Jo Vardą — Pijus.

Minėdami šias sukaktis, permesime žvilgsniu pernai mirusio Šv. Tėvo Pijaus XI gyvenimą.

Achilles Ratti (tokia buvo mirusiojo Popiežiaus pavardė) gimė saulėtoje Italijoje, 1857.V.31, netoli puikiojo Milano, Dessio miestelyje. Achilles tėvas Pranciškus Ratti turėjo šilko audyklą. Buvo pasiturintis pramonininkas. Achilles motina Teresė Galli pasižymėjo savo švelniu būdu ir religingumu. Pradžios mokslą mažasis Achilles gavo iš savo klebono kun. G. Volontieri, kuris laikė mokyklą ir joje mokė vaikus. Šitas malonasis senelis mažajam Achilles turėjo dideis reikšmės. Jis nustatė jo kunigiškąjį pašaukimą. Baigęs šią mokyklą, dešimties metų Achilles įstoja į šv. Petro seminariją. Po penkių metų ją baigia. Įstoja į Monc seminarijos liciejų. Po dviejų metų Achilles Ratti jau klierikas; studijuoja teologiją Milane, šv. Karolio Boromejaus Kolegijoje. Jau tada būsimasis Popiežius dėl savo rimtumo ir mokslo pamėgimo draugų buvo vadinamas „jaunu seneliu“. Po trijų metų jauną klieriką Achilles Ratti matome Amžinajame mieste — Romoje. Jis gilina savo studijas Romos Lombardų Kolegijose. Romoje studijavo nuo 1879 iki 1882 metų. Pagrindiniu dalyku buvo pasirinkęs Bažnyčios teisę, kurią studijavo Popiežiaus Grigaliaus XIII vardo universitete. Apgynęs disertaciją, gavo daktaro laipsnį. Tuo pačiu laiku Achilles Ratti šv. Tomo Akviniečio universitete studijuoja filosofiją, o pas T. T. Domininkonus — teologiją. Ir šie abu universitetai pripažįsta jam doktoratus. 1879 m. gruodžio 20 d. dvidešimt dviejų metų klierikas Achilles Ratti gauna kunigiškus šventinimus. Jis jau kunigas. Šv. Karolio Baramiejaus bažnyčioje atlaiko pirmąsias savo šv. Mišias, aukodamas visą savo gyvenimą Viešpačiui.

25 metų kunigas Achilles Ratti grįžta į savo gimtąją vyskupiją ir dirba eilini pastoracijos darbą. Vyskupas, matydamas didelį jaunojo daktaro išsimokslinimą, paskiria jį Milano kunigų seminarijos dogmatinės teologijos ir retorikos profesorium. Toje seminarijoje Ratti išprofesoriavo iki 1888 metų. Dar ir dabar būvę jo mokiniai prisimena savo profesoriaus nepaprastą sugebėjimą gražiais, vaizdingais žodžiais išreikšti puikias mintis. 1888 metais kun. dr. Achilles Ratti priimamas į Ambrozijanos bibliotekos Doktorų Kolegiją. Šiais metais jis pradeda savo mokslinius darbus. Mokslo tikslais aplanko daug tautų ir valstybių, išmoksta daug kalbų. 1907 metais miršta Ambrozijanos bibliotekos prefektas prel. Ceriani ir į jo vietą skiriamas kun. dr. A. Ratti. Naujasis prefektas padidina bib-

liotekos patalpas, meno rinkinius papildo naujais kūrinių, rūpinasi biblioteka ir rašo mokslinius veikalus. (Jų jis yra parašęs apie šimtą). Vienam savo veikalui duoda tokią dedikaciją: „Tau, brangioji Motina, aukoju šį retą veikalą, kuriame aiškinu mūsų didžiausio ir garbingiausio tėviškės miesto seniausią planą. Aukoju jį Tau Tavo vardo dienoje. Mane džiugina ta mintis, kad kada nors, gal labai tolimų laikų mokslininkai čia skaitys Tavo vardą ir turės įrodymą, kad Tavo vaikas Tave mylėjo ir gerbė“. Seni istoriniai dokumentai, knygų krūvos ir mokslinis darbas neatskyrė kunigą Ratti nuo žmonių. Štai ką sako apie jį vienas jo biografas: „Jis matė ne tik tuos, kurie pas jį ateidavo į biblioteką darbo valandomis, bet jis lygiai gerai matė ir tuos, kurie gal niekuomet nebūtų išdrįsę į jį kreiptis, jei jis pats nebūtų jų suradęs“. Jis žibančiame Milane pastebėjo tuos, kurie buvo visų atstumti, užmiršti. Kunigas Achilles Ratti tampa nuoširdžiausiu jaunųjų Milano kaminkrėčių draugu ir užtarytoju. Kaminkrėčiai rinkdavosi gerojo kunigo Ratti bute, o jis jiems pasakojo apie gerąjį Dievą, mokė juos dorai gyventi. Kunigas Achilles Ratti į katalikiškas brolijas sujungia įvairių verslų amatininkus, vadovauja jiems. Jam rūpėjo ir svetimtaučiai, kurių Milane buvo daug. (Vienų vokiečių virš tūkstančio). 1898 metų gavėnios metu kun. Ratti tris kartus per savaitę sakydavo vokiečiams gimtąją jų kalbą pamokslus. Pamokslai klausytojus nepaprastai sužavėjo. 1904 m. kun. Ratti švenčia 25 metų kunigystės jubiliejų. Kardinolas Ferrari numinuoja jį šv. Ambraziejaus bazilikos kanauninku su Monsignore titulu.

Mons. Ratti nepaprastai mylėjo gamtą, ypač debesis siekiančius snieguotus kalnynus. Labai mėgo alpinizmo sportą, buvo Italų Alpinistų Klubu narys. Kiek kartų jis buvo įkopęs į Montblanq, kiek kartų kalnuose garbino gražiosios gamtos Kūrėją! Vieną kartą, besileidžiant nuo Alpių viršūnės, vienas jo draugas — studentas labai pavojingose vietose nusilpo. Būsimasis Popiežius užsidėjo ant savo pečių nusilpusį alpinistą ir, nežiūrėdamas sunkios, naštos, nunešė jį iki pakalnėje esančio viešbučio. Jis gelbėjo savo artimą.

1914 metais mons. Ratti skiriamas garsiosios Vatikano bibliotekos prefektu. Baigiasi Didysis karas. Ant senųjų valstybių griuvėsių kuriasi naujos valstybės, jų tarpe ir Lietuva. Mons. Ratti Popiežiaus Benedikto XV skiriamas pirmuoju Lenkijos ir Lietuvos Apaštališku Vizita-

torium. Su skaudančia širdimi jis persiskiria su savo motina ir išvyksta į Varšuvą. Ten mons. Ratti energijos dėka buvo atgaivintos senos vyskupijos ir paskirti vyskupai. Jo dėka lietuviško Vilniaus krašto vyskupų buvo paskirtas lietuvis, nepaprastos doros ir išminties žmogus — Jurgis Matulevičius.

1919 m. mons. Ratti buvo numinuo-tas tituliariniu Lepanto arkivyskupu ir paskirtas Lenkijos Nuncijum. Vyskupiškai konsekracijai jis stengėsi pasiruošti kuo geriausiai. Rekolekcijoms vadovauti pakvietė lietuvių vyskupą Jurgį Matulevičių, kurį gerai pažino ir labai vertino. 1919 m. spalio 28 d. mons. Ratti konsekruojamas vyskupu.

Tarp lenkų ir lietuvių visą laiką buvo jaučiamas trynimasis. Nuncijus A. Ratti rūpinosi tiek vienais, tiek antrais. Tiek lenkai, tiek lietuviai jam buvo lygūs vaikai. Visur elgdavosi taip, kaip reikalavo teisingumas. 1919 m. Nuncijus Ratti atvažiavo į Vilnių ir ten pagarbino Aušros Vartų Dievo Motiną. Tai buvo pirmas būsimo Popiežiaus apsilankymas Lietuvoje. Kalbėdamas su vysk. Matulevičium, gavo progos pažinti tuometinius Lietuvos reikalus. 1920 m. Nuncijų Ratti vėl matome Vilniuje, kuris pareiškia lenkų valdžiai, kad vyksta į Kauną. Lenkams tai nepatiko, bet Nuncijus per Berlyną susižinojo su Kaunu ir 1920 m. sausio 29 d. per Vievį į jį atvyksta. Kaune apsigyvena pas vyskupą Karevičių, susitinka ir su Lietuvos prezidentu Antanu Smetona. Jau Popiežium būdamas jis dažnai prisimindavo Lietuvą, jos žmones.

1921 m. balandžio mėn. Šv. Tėvas Benediktas XV arkivyskupą Achilles Ratti nominavo Milano Arkivyskupu ir Kardinolu. Dabar Kardinolas Ratti visas savo jėgas pašvenčia gimtajai arkivyskupi-pai. Kardinolą Ratti matome sistematin-gai vizituojant savo vyskupiją, šaukiant vyskupiškus sinodus. Štai ką jis, būda-mas kardinolu, yra pasakęs darbininkams: „Lankysiu jus visus ir kiekvieną skyrium kiekvienoje vietoje, jei Dievas duos dar man jėgų gyventi... Lankykite mane ir nesiduokite kieno nors sulaikomi. Jūsų tėvo namų durys visuomet atdaros. Nemanykite, kad dėl to, jog turite garbės būti maži, neturtingi, jūsų tėvo laiptai jums bus per aukšti. Jūs visuomet galėsite lengvai prie jo prieiti. O jei esate maži, neturtingi, gyvenimo kentėjimų persekiojami, atminkite mano žodžius, kuriuos kartu su Apaštalų paskui mūsų Išganytoją: „Eikite pas mane visi, kurie esate išvargę ir prislėgti“. Jūs turite ypatingas teises, kad be jokių kliūčių, kiekvienu laiku būtumėt prie tėvo prileisti“.

1921 m. rūpestingas Ganytojas Ratti aplanko kalėjimą. Įėjusį Ganytoją kaliniai pasveikina giesme. Vienas kalinys, nutilus giesmei, kreipiasi į jį visų vardu, prašo palaiminimo ir susijaudinęs puola bučiuoti Kardinolui kojas. Daugelis verkia... Ganytojas pakelia jaunuolį, priglaudžia jį prie savo tėviškos krūtinės ir pabučiuoja.

1922 m. suseraga Šventasis Tėvas Benediktas XV. Tų pačių metų sausio 23 dieną, laimindamas karo nuvargintą žmonią, Popiežius miršta. Vienas socialistų laikraštis net „išpranašavo“, kad Bene-

Šv. Kazimiero koplyčioje

Šv. Kazimieras yra Lietuvos karalaitis, mūsų tėvynės globėjas, skautų patronas.

Šiomet, švęsdami kovą 4 d., nepamirškime mūsų sostinėje, Vilniuje, Šv. Kazimiero koplyčios, kur yra padėti Šventojo Kazimiero palaikai. Šv. Kazi-

miero koplyčioje rasime patį Šv. Kazimierą sidabriname karste ir sienoje gražių paveikslų iš Šventojo gyvenimo.

Šv. Kazimiero koplyčia yra Vilniaus katedros pirmoji iš dešinės prie didžiojo altoriaus. Šv. Kazimiero koplyčia barokinio stiliaus, statyta Zigmanto III ir Vladislovo IV. 1636 m. buvo pervežti Šv. Kazimiero (mirusio 1484 m. kovo

diktas XV — paskutinis Popiežius. Tų pačių metų vasario 2 d. susirenka kardinolai ir nauju Kristaus Vietininku išrenka kuklųjį kardinolą Achilles Ratti. Jį kardinolas dekanas klausia: „Ar priimi kanoniškai atliktą tavęs išrinkimą Vyriausiuoju Kunigu?“ Šis drebančiu balsu atsako: „Nežiūrėdamas savo nevertumo, kurį gerai jaučiu, išrinkimą priimu“. Naujasis Popiežius pasirenka Pijaus XI vardą. Vasario 12 d. Jis vainikuojamas. Nuo šio laiko prasideda didieji Pijaus XI darbai, kurių yra tiek daug, kad juos net negalima įstengti čia suminėti. Vos pamėgęs Bažnyčios vairą, tuoj susirūpina Sovietų Rusijoje badaujančiomis miniomis. Sovietų valdžiai sutikus, į Rusiją atvyksta Popiežiaus Misiija, kuri ten įsteigia valgyklas, maitinimo punktus ir kt. 1924 m.

A. a. Dr. Dovas Zaunius

Nedėkinga mirtis š. m. II m. 22 d. išplėšė pilną energijos ir kupiną gyvenimo jėgų mūsų sąjungos vice-pirmininką Dr. Dovą ZAUNIŲ, žymų visuomenės veikėją ir politiką, buv. užsienių reikalų ministrą, valstybės tarybos narį, Lietuvos banko valdybos direktorių ir t. t. ir t. t.

A. a. Dr. D. Zaunius buvo stambi asmenybė Lietuvos skautų sąjungoje; jis — ilgametis sąjungos narys, bent 5 metus ligi savo mirties buvęs sąjungos tarybos vice-pirmininkas. Už savo didelius nuopelnus skautijai buvo apdovanotas aukščiausioju skautų garbės ženklu — Gedimino Vilko ordinu.

mėn. 4 d., Vilniuje) palaikai su sidabrinu karstu ir padėti ant pakilimo priešakiniame altoriuje. Be Šventojo karsto, altoriuje yra Dievo Motinos su Kūdikieliu ir Šv. Kazimiero trirankis paveikslas su dviem rožėmis. Pastarasis paveikslas pieštas 1520 (22) m., stebuklingas. Sako, jog tapytojas, tapydamas šį paveikslą, negalėdaves panaikinti antrosios rankos su rože, kuri atsirasdavo iš nakties. Pagaliau menininkas paveikslą turėjo palikti su trimis rankomis. Koplyčios vidus marmurinis su šoniniais pilestrais (12). Tarp pilestrų yra nišos, kuriose stovi karalių stovylos. Šoninėse sienose yra du dideli paveiksai iš Šventojo Kazimiero stebuklų. Vienas paveikslas vaizduoja Šv. Kazimiero karsto atidarymą, kai Šventojo kūnas po 120 m. rastas vi-

sai sveikas, nepalietas. Antrasis paveikslas vaizduoja didį žmonių nustebimą, kada prie Šventojo karsto atgyja kūdikis. Paveiksai piešti italų dailininko Delbeno (XVII šm.). Taip pat yra du paveiksai, daryti dailininko Smuglevičiaus: „Kova“ ir „Pergalė“. Be to, sienoje yra kriptos, kuriose padėti Aleksandro (Jogailaičio), Zigmanto (Augusto), Vladislovo IV ir karalienių: Elžbietos ir Barboros palaikai. Koplyčios durų viršuje yra karališkoji ložė, iš kurios Lietuvos kunigaikščiai (ir Lenkijos karaliai) klausydavosi šventų Mišių.

Tai tik stambmenos, ką galime rasti Šv. Kazimiero koplyčioje. Atidžiau ir nuodugniau apžiūrėję, rasime dar daug brangių mūsų didžios praeities liudininkų — paminklų. J. P.

bolševikai, visai neatsidėkoję už tokį kilnų darbą, išprašo Popiežiaus Misiiją iš Rusijos, o tuo tarpu Popiežius visą pasaulį ragina melstis už Rusijoje kenčiančius.

Pijus XI — Misijų Popiežius. Jis siunčia į visus kraštus misijonierius.

Pijus XI rūpinasi ir socialiniais klausimais. Tuo reikalu yra paskelbęs keletą enciklikų, kurių žymiausia — Quadragesimo Anno. Tenai Pijus XI nurodė, kaip turi būti teisingai tvarkomi darbininkų reikalai.

Rūpinosi Pijus XI ir taika. Enciklikoje Ubi arcano Dei rašo: „Kai valstybės bei vyriausybės jaus šventą pareigą susitvarkyti politinio gyvenimo atžvilgiu tiek viduje, tiek išorėje pagal Kristaus

mokslą ir Jo įsakymus, tada, ir tik tada, jos džiaugsis taikos palaima, išlaikys abipusio pasitikėjimo santykius ir taikiai išspręs galinčius kilti konfliktus. Daug kas Pijų XI dėl jo darbų taikai išlaikyti vadiną Taikos Popiežium.

Garsusis rašytojas Papini yra pasakęs: „Pijus XI — tai vienas iš tobuliausių Petro pasekėjų, kuriuos Kristus kada nors yra davęs Savo Bažnyčiai“.

Paskutiniaisiais metais Pijus XI jaučėsi esąs labai silpnas, dažnai sirgdavo.

Praeitų metų vasario m. 10 d. ankstyvą rytą mirė tas Didysis Popiežius. Mirė laimindamas žmoniją ir meldamasis už ją ir nei kardinolo šauksmas, nei plaktuko stuktėlėjimas į smilkinį nebeprisiekė Jo... K. Juknevičius.

Mažasis išdavikas

A. Daudet.

Visi jį vadindavo Stenne, o dar dažniau mažuoju Stenne. Tasai Stenne buvo liesas ir išblyškęs Paryžiaus vaikas. Kadangi vaikų amžius nelengva įspėti, tai jam vieni duodavo penkiolika metų, o kiti tik dešimt. Stennės motina jau seniai buvo mirusi, gi tėvas, senas jūrų laivyno kareivis, saugojo šventyklos kvartalo parką. Senos, sulinkusios moterys, tarnaitės, vargingos motinos ir visas smulkusis pėsčias Paryžius, kuris šioje takais išvedžiojoje aikštėje už vežimų susiradavo sau prieglaudą, pažinojo ir gerbė tėvą Stennę, tą senąjį kareivį, nes visi žinojo, kad po šiais šiurkščiais ūsais, šunų ir valkatų pabaisoje, slepiasi maloni, motiniška šypsena. Todėl kiekvienas, pamatęs šią šypseną, turėdavo paklausti:

— Kaip gyvena jūsų mažasis sūnus?

Tėvas Stenne labai mylėjo savo sūnų! Jis būdavo toks laimingas, kai šis vakare, sugrįžęs iš mokyklos, ateidavo pas jį. Tada juodu abu vaikščiodavo alėjomis, prie kiekvieno suolelio sustodavo pasveikinti pažįstamuosius ir jiems pasakyti ką nors malonaus, gražaus.

Karas. Didžiausia nelaimė. Miestas apsuptas, viskas pasikeitė. Parkas, kur saugojo tėvas Stenne, buvo uždarytas. Ten buvo sukrautas žibalas, o senasis kareivis buvo paskirtas vienas budėti tarp tuščių ir sugriautų milžiniškų mūrų, negalėdamas rūkyti, nei vakarais, kaip anksčiau, prie savęs turėti savo vaiko, kurį jis pamatydavo tik vėlai naktį namuose. O, kai jis kalbėdavo apie priešus, verta būdavo pasižiūrėti į jo ūsus... Tačiau mažasis Stenne šiuo nauju gyvenimu per daug nesiskundė, nesijaudino. Jis vaikas... Apsupimas tai linksmiausia tokiems pramoga.

Į mokyklą nereikia eiti. Atostogos visą laiką, o gatvės panašios į mūgės aikštę.

Mažasis Stenne visą dieną praleisdavo bėgiodamas lauke. Jis linksmas palydėdavo į apkasus kvartalo kareivių batalionus, nepamiršdamas ypač tų, kurie turėjo gražesnę muziką. Stenne gerai nusimanė apie muziką — jis visiems aiškiai pasakydavo, kad 96 pulko muzika yra nekokia, o 55 pulko labai graži. Žiūrėdamas į pėstininkus, atliekančius pratimus, jis mielai pasekdavo. Tai tikra pramoga...

Mažąjį Stennę dažnai buvo galima matyti ilgose eilėse, kai jie žiemos ryto sūtemose be žibintuvo rikiuodavosi priešais mėsinį ir kepyklų duris. Čia susipažindavo su naujais draugais, kalbėdavosi apie politiką, ypač klausinėdavo Stennės nuomonės, kaip seno kareivio sūnaus. Tačiau geriausia pramoga būdavo „galiošo“ žaidimas, kurį išmokė žaisti Anglijos kareiviai apsupimo metu. Kada mažojo Stennės nebūdavo prie užtvarų pylimo arba kepyklose, tuomet jį tikriausiai būdavo galima rasti aikštėje prie „galiošo“ partijos. Aišku, kad jis pats nelošdavo, jis pasitenkindavo vien akimis spoksodamas į žaidėjus! Stennę labiausiai stebindavo didelis, mėlynu švarku apsivilkęs vyriš-

kis, kuris nesiskaitydamas su pinigais, sttydavo didžiausias sumas, gi jam bėgant, Stenne girdėdavo jo švarko kišenėse skambančius pinigus.

Kartą, pasilenkęs paimti monetos, kuri nusirito ligi pat Stennės kojų, tarė jis berniukui tyliu balsu:

— A? Ji tave vilioja? Gerai, jeigu tu nori, aš tau pasakysiu, kur jų galima gauti.

Po partijos žaidėjas Stennę nusivedė į aikštės pakraštį ir pasiūlė eiti drauge su juo pardavinėti prieš agentams laikraščius, kur greitai būsią galima uždirbti daug pinigų. Stenne pradžioje labai pasipiktino ir atsisakė. Nuo to laiko net tris dienas jis nebėgo čia žiūrėti „galiošo“ partijų. Tai buvo trys baisios dienos — jis nieko nevalgė ir beveik nemiegojo. Naktį prie savo kojų jis matydavo sukrautus „galiošų“ kaupus ir daugybę monetų. Pagunda buvo neapsakoma. Ketvirtoje dienoje jis nuėjo į aikštę. Čia vėl pamatė aną didįjį vyriškį. Dabar Stenne jau leidosi suviliojamas.

Rytą snigo. Juodu išvyko su pakuliniu maišu ant pečių, o po palaidiniukė buvo paslėpti žurnalai. Kai jiedu pasiekė Flandrijos vartus, diena jau visai išaušo. Tada vyriškis paėmė mažąjį Stennę už rankos ir prisiartinio prie sargybinio, to ramaus būdo žmogaus, kuris turėjo raudoną nosį ir gražią veido išvaizdą, ir tarė nuduoto vargšo balsu:

— Mūsų gerasis pone! Leiskite mums praeiti... Mūsų mamytė serga, o tėvas jau miręs. Aš, štai, su mažuoju broliuku noriu eiti į laukus pasirinkti bulvių. — Jis verkė, o mažasis Stenne susigėdęs nuleido galvą. Sargybinis, nieko blogo nenujausdamas, pažvelgė į tuščią, baltą vieškelį ir pasakė:

— Eikite greitai! — ir pasitraukė į šalį.

Jiedu jau eina Aubervillierso vieškeliu. Didysis apsimetėlis juokavo, tik mažasis Stenne, lyg sapne, matė kareivinėmis pakeistas dirbtuves, tuščias, šlapiais skarmalais apkarstytas užtvaras, aukštus, apgriautus ir apleistus kaminus, kurie didingai kilo į padanges. Kai kur stovėjo sargybos, buvo matoma užsimaskavę karininkai, kurie per žiūronus žvalgėsi į tolį, stukojo mažos tirpstančio sniego permerktos palapinės, kurių priešakyje blėso ugnis. Stennės nelemtas draugas gerai žinojo kelią irėjo stačiai per lauką, kad išvengtų sargybų. Tačiau nebuvo galima išvengti budrios šaulių sargybos, nes šie, užsimaskavę savo mažomis uždangomis, pastyrę tūnojo pilname vandens griovyje pagal Soissonso geležinkelį. Čia didysis vėl pradėjo verkėti, kartodamas tuos pačius žodžius, kaip ir pirmajam sargybiniui, bet šie nenorėjo jų praleisti. Staiga iš lauko sargybos namuko išėjo senas, žilas ir raukšlėmis išvagotu veidu seržantas. Jis buvo panašus į Stennės tėvą.

— Neverkit, vaikučiai! — tarė seržantas, priėjęs prie jų.

— Jūs galėsite eiti ten pasirinkti bul-

vių, bet pirma užėikite pas mane kiek pasišildyti, nes mažasis atrodo labai sušalęs. — Tačiau mažasis Stenne ne nuo šalčio drebėjo, o iš gėdos ir baimės. Sargybos namelyje buvo keli kareiviai, kurie ratu apstoję ugnelę, jos liepsnoje ant durtuvų galų šildė sausainius. Susispaudę arčiau vienas kito, padarė vaikams vietos ir davė jiems išgerti po gurkšnį vyno ir kiek kavos. Tuo metu prie durų prisiartinio karininkas, pasišaukę seržantą, kažką jam patylomis pasakė ir greitai vėl nuėjo.

— Vyrai, — tarė linksmas sugrįžęs seržantas, — šią naktį turėsime tabako. Sučiupome vokiečių slaptažodį. Atrodo, kad ši kartą mes iš jų atsiimsime Bourgetą. — Tuoju pakilo juokų ir valiavimo šauksmų audra. Kareiviai šoko, dainavo, valė durtuvus. Vaikai, pasinaudodami šiuo sumišimu, paspruko.

Už apkasų tęsėsi lyguma, o tolumoje buvo matoma ilga balta siena, su šaunamųjų pabūklų vamzdžiais skylėse. Juodu artinosi prie šios baisios sienos, dažnai sustodami ir pasilenkdami, nūduodami, tarsi, jie iš tikrųjų renka bulves.

— Grįžkime... Ten neikime... — visą laiką kartojo į pinkles įveltas mažasis Stennė. Didysis tik trukčiojo pečiais ir visėjo į priekį. Tik staiga jiedu išgirdo, kaip sutraškėjo užtaisomas šautuvas.

— Gulkim! — suriko didysis ir krito ant žemės. Gulėdamas ant žemės jis sušvilpė. Už apkasų atsakė kitas švilpukas. Paskui juodu vėl artinosi prie apkasų. Prieš pylimą, prie pat žemės, iš po purvino šalmo pasirodė du gelsvi ūsai. Didysis šoko į apkasų griovį prie netoli esančio priešo kareivio.

— Tai mano brolis, — pasakė jis ant mažojo Stennės. Tikrai, jis buvo toks mažas, kad jį pamatę priešo kareiviai pradėjo juoktis ir jie turėjo jį paimti į rankas, kad pakeltų iki spragos viršaus. Kitoje užtvaros pusėje stūksojo dideli žemės pylimai, gulėjo pargriauti medžiai, sniege margavo juodos skylės, kuriose telkšojo tie patys purvini šalmai ir tie patys gelsvi ūsai, kurie šypsojos, matydami vaikus besiaartinant.

Nuošaliai stovėjo beaugančių medžių liemenimis sutvirtintas sodininko namelis, kuris buvo pilnas kareivių. Jie lošė kortomis ir ant didelės skaidrios ugnies virė sriubą. Lašinių ir kopūstų kvapas erzino nosį. Antrame namelio aukšte buvo karininkai. Iš ten buvo girdėti muzikos garsai ir šampano bonkų kamščių šaudymas. Kai paryžiečiai įžengė į vidų, pasigirdo džiaugsmingas valio. Gavę kariai žurnalus, tuoju davė jiedviem išgerti, prasidėjo šnektos. Karininkai laikėsi išdidžiai, tačiau Stennės draugas juos linkmino savo miesčionišku gyvumu ir negirdėtų žodžių gausumu. Jie juokėsi, kartojo jo žodžius, grožėjosi purvinos Paryžiaus dalies atneštu gyvenimu.

Stennė irgi norėjo kalbėti ir įrodyti, kad jis taip pat yra „nekvailas“, bet kažkas jį slėgė. Priešais jį, nuošaliau nuo ki-

tu, stovėjo senesnis ir kiek rimtesnis, kaip kiti, karys. Jis kažką skaitė, ar bent norėjęs nuduoti skaitą, nes iš tikrųjų jo akys visą laiką buvo įbestos į mažąjį Stenne. Šio kario žvilgsnyje buvo matomas švelnus gailėtis ir kažkoks priekaištas, tarsi jis pats namie būtų palikęs to paties amžiaus vaiką, lyg norėtų pasakyti:

— Aš geriau mirčiau, negu matyčiau savo sūnų, besiverčiantį tokiu amatu.

Šiuo momentu mažasis Stenne pajuto, lyg kokia ranka būtų užgulusi ant jo širdies ir sugniuždinusi jos plakimą. Jis dar kiek išgėrė siūlomo vyno ir pajuto, kad viskas apie jį sukasi. Dabar jis neaiškiai juokų triukšme girdėjo savo draugo balsą, kuris juokėsi iš sargybų, pamėgdžiojo Maraiso sukilimą, pylimuose naktį sukeltą aliarmą. Pagaliau didysis pradėjo kalbėti tyliau, visi karininkai prisiartinę prie jo, jų veidai surimtėjo. Sužinojo apie prancūzų šaulių rengiamą puolimą.

Tik staiga pašoko mažasis Stenne:

— Ne, drauguži, to aš nenoriu...

Bet šis tik nusijuokė ir kalbėjo toliau. Tuoju visi karininkai buvo ant kojų, vienas jų vaikams parodė duris ir tarė:

— Keliaukit sau!

Jie pradėjo tarp savęs vokiškai kalbėtis. Didysis ėjo lauk išdidžiai, kišenėje skambindamas pinigais. Gi mažasis Stenne, nuleidęs žemyn galvą, sekė paskui. Kai jis ėjo pro tą vokiečių karį, kurio žvilgsnis jį taip sekė, lyg išgirdo sakantį balsą: — Niekšingas darbas... Tai biaurol... — Ir Stennės akyse pasirodė ašaros.

Lygumoje vaikai tekini pasileido namų linkui. Jų maišelis buvo pilnas bulvių, kurių jiems davė vokiečiai. Mat, su bulvėmis jie be įtarimo galėjo praeiti pro šaulių apkasus.

Šauliai tuo metu rengėsi nakties atakai. Jų būriai tyliai artinosi ir grupavosi

prie užtvartos. Ten buvo ir senasis seržantas, nepaprastai laimingai nusiteikęs, bet su rūpesčiu geriau išstatyti savo žmones. Einant vaikams pro šalį, jis pažino juos ir linksmi nusišypsojo.

O, kokį skausmą toji šypsena padarė mažajam Stennei. Jis net norėjo sušukti:

— Neikite ten!.. Mes jus išdavėme... mes išdavikai!.. kaip baisu!

Bet draugas jį išpėjo:

— Ša! Jeigu tu pasakysi, mus abu tuojau sušaudys. — Stenne tylėjo.

Pakelėje juodu įėjo į vieną apleistą namelį pasidalyti pinigų. Stennė, gavęs pusę pinigų, juos skambino kišenėje ir pradėjo galvoti, kad jo nusikaltimas nėra toks baisus. Tačiau koks jis buvo nelaimingas vaikas, kai jis pasiliko vienas. Jo kišenės tuoju pasidarė sunkesnės, o toji ranka, kuri gniaužė jo širdį taip pat lyg švininė, pasunkėjo. Dabar Paryžius jam atrodė pasikeitęs; žmonės, eidami pro šalį, į jį svaide šturksčius žvilgsnius, lyg žinodami iš kur jis grįžęs. Ratų dundėjime jis girdėjo žodžius „išdavikas“. Tokius pat žodžius girdėjo dundėjime, kuris griaudėjo prie kanalo. Pagaliau jis parėjo namo, ir apsidžiaugęs, kad dar nebuvo grįžęs tėvas, po pagalviu paslėpė, taip jį sunkinančius, pinigus.

Niekad tėvas nebuvo toks geras ir linksmas, kaip ši vakarą, nes iš provincijos buvo gauta žinių, kad krašto gynimo reikalai gerėja. Tėvas, tas senasis karys, valgydamas žiūrėjo į sieną, ant kurios kabėjo šautuvas ir šypsodamasis tarė sūnui:

— Ot, sūneli, jeigu tu būtum didelis, abu eitume!

Apie aštuntą valandą vakaro pasigirdo patrankų balsai.

— Tai aubervilliersiečiai. Kautynės eina prie Bauergeto, — tarė senasis karys, nes jis gerai pažinojo visas tvirtoves.

Sūnus išbalė, ir skųsdamasis nuqvar-

giu, tuojau nuėjo gulti, bet užmigti negalėjo. Patrankos nuolat griaudė. Jis dabar įsivaizdavo šaulius, vykstančius naktį užklupti priešų ir pačius patenkančius į pinkles. Jis prisiminė gerąjį seržantą, kuris jam šypsojosi, ir matė jį žuvusį drauge su kitais. O viso to kraujo kaina slėpėsi po jo pagalviu, gi jis... jis, mažasis Stenne, seno kareivio sūnus. Ašaros riedėjo per jo veidą. Girdėjo, kaip gretimame kambary vaikščiojo jo tėvas, paskui atidarė langą. Aikštėje aidėjo trimito garsai. Ten rikiavosi sargybieniai, rengėsi į frontą. Mažasis Stenne pradėjo balsiai verkti.

— Kas yra, sūnau? — paklausė tėvas, įėjęs į jo kambarėlį.

Vaikas nebegalėjo pernešti širdies skausmo. Šoko iš lovos ir puolė tėvui po kojų. Tą pačią sekundę iš lovos pasipylė pinigai.

— Iš kur jie? Tu juos pavogei? — klausė visas drebėdamas tėvas.

Be atsikvėpimo sūnus papasakojo, kaip jis nuėjo į priešų pusę ir ką jis padarė. Tėvas klausėsi kalbos, lyg pamišęs.

Kai vaikas pabaigė pasakoti, jis suėmė savo galvą rankomis ir ilgai verkė, lyg mažas vaikas.

— Tėte, tėveli... — stengėsi ištarti sūnus. Tėvas jį atstūmė nieko neatsakdamas ir surinko pinigus.

— Ar čia visi? — paklausė sūnaus.

Mažasis vos ženkle galėjo parodyti, kad tai buvo visi. Tėvas tuoju nusikabino nuo sienos šautuvą, šovinyną ir supylęs pinigus kišenėn, tarė:

— Gerai, aš einu juos priešui gražinti.

Ir net nepasakęs sudiev, paliko sūnų. Greitai išimaisė tarp jaunų sargybinių, kurie rengėsi naktį išvykti.

Nuo to laiko sūnus, tas mažasis Stenne, jau niekad nebesulaukė sugrižtančio tėvo.

(Vertė P. Švėgždinis).

Vilniaus vaizdai. Vilniaus geležinkelio stotis žiemą.

Skyrių tvarko —

paskautininkė R. Skipitytė

PROSENELIŲ LAIKAIS...

Žmonės greit pamiršta, ką jie patys patyrė; ar galima tikėtis, kad jie atmintų senus laikus? Kam ateina į galvą, kad telefonas tėra apie 70 metų senelis, traukiniais tevažiuojama 102 metai, ir Benzai pirmą automobilį pastatė 1885 metais? Kas pagalvoja, kad elektra šių laikų padaras?

Taip pat dvidešimtojo amžiaus mergaitės negalvoja apie savo seseris, iškovojuusias joms laisvę, kuria jos šiais laikais taip plačiai naudojasi. Juk vienodos teisės vyrams ir moterims tepripažintos vos prieš 100 metų! 1867 m. Ciuricho universiteto durys buvo atidarytos studentėms, bet pradžioje mažai mergaičių drįsdavo įeiti pro jas.

O kaip buvo žiūrima į sportą? Pereito šimtmečio viduryje išgarsėjo dviratis, bet vargas mergaitei, kuri būtų drįsusi juo važiuoti! Ji tegalėjo čiuožti, žaisti lankais, truputį plaukti ir joti, jei jos tėvų ištekliai leisdavo. Šiaip, norėdamos pajudėti, jos eidavo pasivaikščioti — žinoma, motinos arba guvernantes lydimos.

„Savaitgalio iškylas“ ir „stovyklas“ paplito tikrai po karo. Prieš tai šeimos ratelyje būdavo ruošiamos gegužinės į mišką, į užmiestį, pas gimines ir, jei laimė lemdavo, pusvalandį pasivaikščiojama arba žaidžiama sviediniu su linksmu pusbroliu arba jo draugu.

Žodžių „moterų profesijos“ nebūdavo prosenelių leksikonuose. Moterys tegalėdavo būti mokytojomis, gailestingomis seserimis arba guvernantėmis, bet į šias bu-

vo žiūrima iš aukšto. Uždirbti savo pragyvenimui buvo, tartum, negarbinga. Turtingesnės miestiečių dukterys piešdavo, skambindavo ir siūdavo rankdarbius, neturtingos padėdavo savo arba giminių namuose.

Buvo išimčių — mergaičių, sukyLANčių prieš santvarką ir kovojančių už jos pakeitimus — bet jų kovos buvo nepaprastai sunkios ir ne kartą tekdavo dėl jų išsižadėti giminių ir žmonių geros nuomonės.

„Moters vieta namuose“ ir „šeima geriausias moters pašaukimas“ gražiai skamba ir šiais laikais vėl pripažįstama, bet — jei mergaitė išteka ir vyras pajėgia išlaikyti savo šeimą. Kitu atveju mergaitė turi turėti profesiją ir užsidirbti pragyventi. Netekėjusių moterų visuomet daugiau, kaip vyrų, ypač po karų. Taip ir paaiškėja, kodėl jos po 1918 metų atsiekė tai, ko ilgus metus ilgėjosi.

Praėjo laikai, atvaizduojami knygoje, kada „neturtingos, gal, ir negražios mergaitės, sėdėdavo namie ir laukdavo senatvės“ — 23 metų mergaitė buvo jau nebejauna, o gyvenimas trunka 60, 70 metų! Kada guvernantes buvo visą amžių niekinamos, jei neištekėdavo už „gražaus, turtingo, jauno vyro“; kada „sena panelė“ buvo traginga figūra — tema anekdotams. Jų šiandieną tikrai gailimės, ir dėkojame toms drąsioms, kurios kovojo už moterų savarankiškumą ir iškovojo jį.

Sportininkės stadionuose, stovyklautojos ir iškylautojos, studentės ir įvairių

profesijų moterys mums įprasta matyti — mes pačios priklausome prie jų. Mums leista gyventi ir lavintis, ne vegetuoti, ir tai didelė laimė.

Našlaitė

Kiek ašarų, kiek liūdesio ir skausmo
Akyse josios slepiasi...
O laimės nei krislelio, nei krislelio džiaugs-
Jos mintyse tik rodos kapas. [mo:

Rudens gelsva skraiste nuklotas laukas...
Ir vakaras jau gaubia jį.
Ji eina... eina... Vėjai kaukia...
Ji eina liūdesio pilna, tyli.

O vėjas, lyg žiaurus patėvis, graso:
Taršo jai drabužius, plaukus.
Ji eina... josios kojos basos.
Ji eina, tartum jos kas laukia.

Jos akys jau bučiuoja kapą.
Tenai toliau, ant vienišo kalnelio
Jis laukia jos, nuklotas aukso lapais...
Ten motina... Jinai tenai prie kelio.

Suvargus klaupiasi maža našlaitė,
Nes kapas šis, tai — josios uostas.
Niūrus ruduo tik ašaras jos skaito,
O vėjas siausdams jas nušluosto...

Kiek ašarų, kiek liūdesio ir skausmo
Akyse josios slepiasi...
O laimės nei krislelio, nei krislelio džiaugs-
Jos mintyse tik, rodos, kapas. [mo:

V. Naruševičiūtė.

— MOTINOS PADĖJĖJA —

Pareigos tėvų, brolių ir seserų atžvilgiu. Namai nėra viešbutis, kuriame tikrai nakvojame, valgome ir išėję nesirūpiname savo kambario ir kitų kambarių gyventojų likimu. Bet dažnai jaunos mergaitės taip elgiasi, tartum būtų namuose viešnios arba įnamės. Jos ima viską paviršutiniškai, į nieką nesigilina, dargi kratosi to, kas joms nepatogu. Jų nuomone, tėvų pareiga rūpintis drabužiais, valgiu, šiltu butu ir net per daug nepykti ir nesibarti ir viską kantriai pernešti. Apie šias pareigas mūsų atžvilgiu labai daug nusimanome ir daug reikalaujame. Bet apie savo pareigas tėvų atžvilgiu nelabai esame linkusios galvoti. Pabučiavome mamytę — tesidžiaugia, kad ją mylime — juk mes ją pabučiavome ir tai didelis dalykas. Bet dirbti yra kas kita. Pas draugę eiti mieliau, arba knygą skaityti arba šiaip daryti tai, kas mums į galvą atėjo.

Truputį susimąčiusios savo klaidą labai greitai galime atitaistyti. Kiekvieni namai turi savo vargus, savo sunkumus, ir čia galime pasireikšti: vargus sumažinti, sunkumus palengvinti. Ypač šiais laikais, kada reikalas taupiai gyventi arba net pastangos pragyventi, prasimušti padvigubėjo, turime stovėti šalia savo tėvų, juos palaikyti ir jiems padėti.

Kas pats neuždirba ir neturi pragyventi savo lėšomis, visai

neišsivaizduoja, kiek šiais laikais viskas kaštuoja ir kaip greitai pinigai tirpsta rankose. Paprasčiausi pietūs, jei visi turi būti sotūs, nepigiai atsifeina. Taigi, nepasitenkinimo vaikų tarpe jokiu būdu negali būti. Tenka tikrai dėkoti Dangui, kad iš viso kas nors yra valgyti.

Tas pat liečia drabužius. Naujus įgyti nepaprastai brangu. Seni persiuvami, išverčiami, iš visų pusių apžiūrinami, ar netiktų dar kas nors. Nuo prašmatnumų atsisakoma, perkama, kas praktiška ir stipru. Tą turime gerai suprasti, ir savo „norus“ žymiai sumažinti.

Kol esame mažos, žiūrime į savo tėvus siauromis akimis. Laikui bėgant pradėdame suprasti, kad jie ne tikrai mūsų tėvai, bet ir piliečiai, visuomenės nariai, pagaliau moteris ir vyras, turį kovoti už savo šeimą, savo gyvenimą. Tada pradėdame vertinti jų kitas ypatybes, be to, kurios surištos su mumis.

Mūsų tėvai myli mus kaip savo vaikus, bet kaip džiugu, jei jie gali mumis didžiūotis, mus branginti kaip naudingas šeimas ir visuomenės nares.

— Mano duktė yra mano parama. Galiu ramiai išvažiuoti: ji viską padarys. Savo dukterimi galiu pasitikėti. Mano duktė tvarkinga ir darbšti — štai, žodžiai, kuriuos kiekviena motina, kiekvienas tėvas mielai sakytų apie savo vaikus.

Santykiuose su broliais ir seserimis turėtume taip pat vadovautis skautiškojo principu, kad įstatai pirmiausiai vykdomi

Sesuo Albina atlieka savo pareigą

(Pradžia Sk. A. 4 nr.).

Albina pakūrė plytą ir ėmė ruošti pusryčius. Po nakties ji jautėsi geriau, sustiprėjusi, ir gyvenimas atrodė netoks beviltiškas. Tėvas aiškiai vengė jos, nes jautėsi kaltas, vadinas, dar nevisai sukietėjęs.

Po pusryčių tėvas išėjo, o Albina ėmė dairytis namuose. Ne viena karti ašara ištryško iš jos akių, tvarkant motinos daiktus skrynyje — ten buvo ir Albinos laiškų pluoštelis ir sena maldaknygė didelėmis raidėmis ir pageltusiomis rūtų šakelėmis. O pačioje apačioje gulėjo keli ritiniai pačios motinos austos drobės ir margas gražus užtiesalas lovai. Kaip miela būdavo girdėti mamytę pasakojant rateliui sukantis arba girdėti stakles dirbant žiemos vakarais! Tada Albina būdavo dar maža ir anksti eidavo gulti. Primerkusi akis mažuteje lempos šviesoje, ji tol žiūrėdavo į dirbančios motinos nugarą, kol tikrenybė pindavosi su sapnais, ir muštuvų garsas tik iš toli toli pasiekdavo jos ausį.

Kamaroje taip pat buvo daug motinos parūpintų daiktų — viename kampe kabėjo didokas vilnų maišas, kitame nesuverptų linų. Ant staliuko stovėjo senoji rankomis siuvama mašina, kuri motinai ilgus metus ištikimai tarnavo ir padėdavo uždirbti taip reikalingą litą, kai tėvas nieko neparnešdavo. Skaudu buvo matyti mašiną dar su motinos įvertu siūlu — daiktas gyvena ilgiau už žmogų.

Tik dabar Albina atsiminė pamiršusi pašerti ožką. Jos garsus bliovimas iš už sienos nutraukė mergaitės liūdnas mintis. Ji net nusišypsojo, išgirdusi „cibę“ taip energingai reikalaujant savo teisės.

Tokiu savotiškų būdu gražinta į kasdieniškumą, Albina užsirišo seną sienoje kabantį žiurštą ir išėjo ožkos žiūrėti.

*

* *

Pietų metu Karklis nemažai nustebo, jau iš tolo matydamas saulėje besivėdinančius drabužius ir į kiemą išneštus baldus.

— Kas čia dabar? — sumurmėjo jis.
— Ką ta mergiotė daro?

Jausdama, kad darbas geriausiai išblaško liūdnas mintis, Albina visa galva pasinėrė į namų tvarkymą. Pradėjo nuo grįčios, nudulkino sienas, išslavė visus

kampus, išnešė patalinę ir baldus. Muišas ir vanduo bematant atliko savo ir pasidarė tartum šviesiau, jaukiau. Tėvas net ėmė nesmagiai dairytis, pasijutęs ne labai švarus ir tvarkingas tokioje pasikeitusioje aplinkoje. Nors Albina ir tikėjosi, kad jis ką nors pasakys, jis tylėjo, galvodamas, kad neilgai viskas taip bus. Bet vakare jis vis dėlto paliko namie, ir to dukteriai tuo tarpu pakako.

*

* *

Praėjo dar kelios dienos įtempto darbo, ir tada sesuo Albina galėjo ramiai atsisėsti rankas sudėjusi ir pagalvoti. Visas namuose ir kiemas buvo sutvarkytas ir daržas išravėtas. Kaimynai nemažai stebėjosi „miesčionka“, kuri buvo tokia darbšti ir maloni, bet nuo kurios juos skyrė neaiškus jausmas. Tik Varnienė laisvai lankėsi mergaitės trobelėje ir dar kažkas: tai buvo kaimo vaikučiai, kurie instinktyviai jautė jos draugiškumą. Ir iš tiesų, vaikų tarpe Albina buvo smagiausia. Vos kelioms dienoms praėjus, ji jau žinojo jų vardus ir spėjo vieną kitą išprausti, sušukuoti ir aptvarkyti. Ji viską darė linksmi, be galo patraukdama vaikus, kuriais tokiu darbymečiu nedaug kas teturėjo laiko rūpintis. Tokiu būdu ji nesijautė tokia viena, apleista ir ne taip baisiai ilgėjosi įprasto darbo ir aplinkos ligoninėje.

Karklis, pradžioje su nepasitikėjimu žiūrėjęs į permainas namuose, matomai, susitvarkė. Staiga jam patiko turėti suaugusią, dailią dukterį ir būti jos lepinamas. Patiko jam ir kaimynų pagyrimai. Tai buvo kažkas nauja ir įdomu ir dėl to galima šiek tiek susivaldyti. Ilgai mergaitė nepaliks, teisiveža gerų atsiminimų!

Albina pastebėjo tėvo pasikeitusį elgesį ir džiaugėsi. Kartumas, kurį ji iki tol jam jautė, kiek atsileido, ir ji ėmė galvoti, kad jis netoks jau blogas.

Paskutinė diena...

(Iš Tautinės Stovyklos dienoraščio).

Naktis. Tylos švilpukas seniai jau užčiaupė sesių lūputes ir nuplaukė tolyn pilkais debesimis, kurie taip dažnai mus išprausdavo.

Vidurnaktis. Žvakė drąsiai skleidžia šviesą mažų ovalu. Budinti sesė seniai praėjo ir... gal daugiau nė negrįš.

Pro viską mačiosios palapinės plyši seku tyliai ir paslaptinai dangaus skliaute mandravojantį mėnulį.

Ach, ta stebuklinga miško prieblanda, tos tyliai linguojančios savo nusvirusiomis šakomis pušys...

Švelnus vėjelis, besisupas medžių viršūnėse, tyliai kužda apie daugiau negrįšiančias stovyklos dienas... O, tas stebuklingas stovyklos gyvenimas!..

Pirmosios dienos perpildytos beribio darbo ir nuovargio. Rankos pūslėtos, bet širdyse — kilnūs pasiryžimai: viską nugalėsime! Ir tikrai nugalėsime!.. Prisiminimai bėga vienas po kito... „Gabijos“ dr-vei viešas pagyrimas. Kasdieniniai svečiai: sesės ir broliai užsieniečiai. Broliai vilniečiai. Aukštieji svečiai ir artimieji... Visi mėgo mūsų kuklų kampelį, „gėlių darželiu“ vadinamą...

Toliau — įvairios iškilmės. Pamaldos Pažaislio bažnyčioje... Dažnas švilpuko signalas. Amžinas „change“. Nuoširdus sesių juokas, besisupas medžių viršūnėse...

Dar prisimenu laužus. Tuos įdomius laužus, pritraukiančius tūkstantines žmonių minias... O paskutinis laužas?.. Skaudūs atsisveikinimai... Kiekvieno, kaip kas moka...

Bet... „Ak, tai buvo, viskas žuvo ir beliko vien tik atmintis“, sušnabzdėjo mano lūpos, prisiminus Didžiojo Dainiaus žodžius.

Krikštolinių ašarų sudrėkintos akys dar kartą žvilgtėrėjo į mėnulio apšviestus kuklius vartus ir iš balanėlių sudėtą: III-oji „Gabijos“ dr-vė.

Pasviro galva... Ar išgirsiu dar šį rytą visom gerai pažįstamą ir malonų:

„Labas rytas, labas rytas, Good morning, Guten Morgen, labas rytas! Čia kalba stovyklos viršininkė“.

Rytai rausta nuo tekančios saulės... Bet jau paskutinį kartą...

Skl. St. Martynaitytė.

namie. Be tėvų ir mes atsakingi už jaunesniųjų savo šeimos narių išsilavinimą ir sveikatą. Reikia daug kantrybės — kur jos nereikia? — ir geros valios, bet jaunesnieji dėkingi už skiriamą jiems laiką ir dėmesį.

Nesuvaldomas berniukas dievino savo brolių studentą ir aklai jo klausė, kol pamatė, kad brolis nerimtai elgiasi ir net geria. Nuo tos dienos jaunesnysis pagarbos nebejautė ir brolio taip pat neklausė, kaip ir kitų. Pavyzdys labai veikia. Jei sesuo ar brolis geri mokiniai, kitiems nepatogu nesimokyti, gerą vardą gadinti. Vienas traukia kitą paskui save aukštyn arba žemyn.

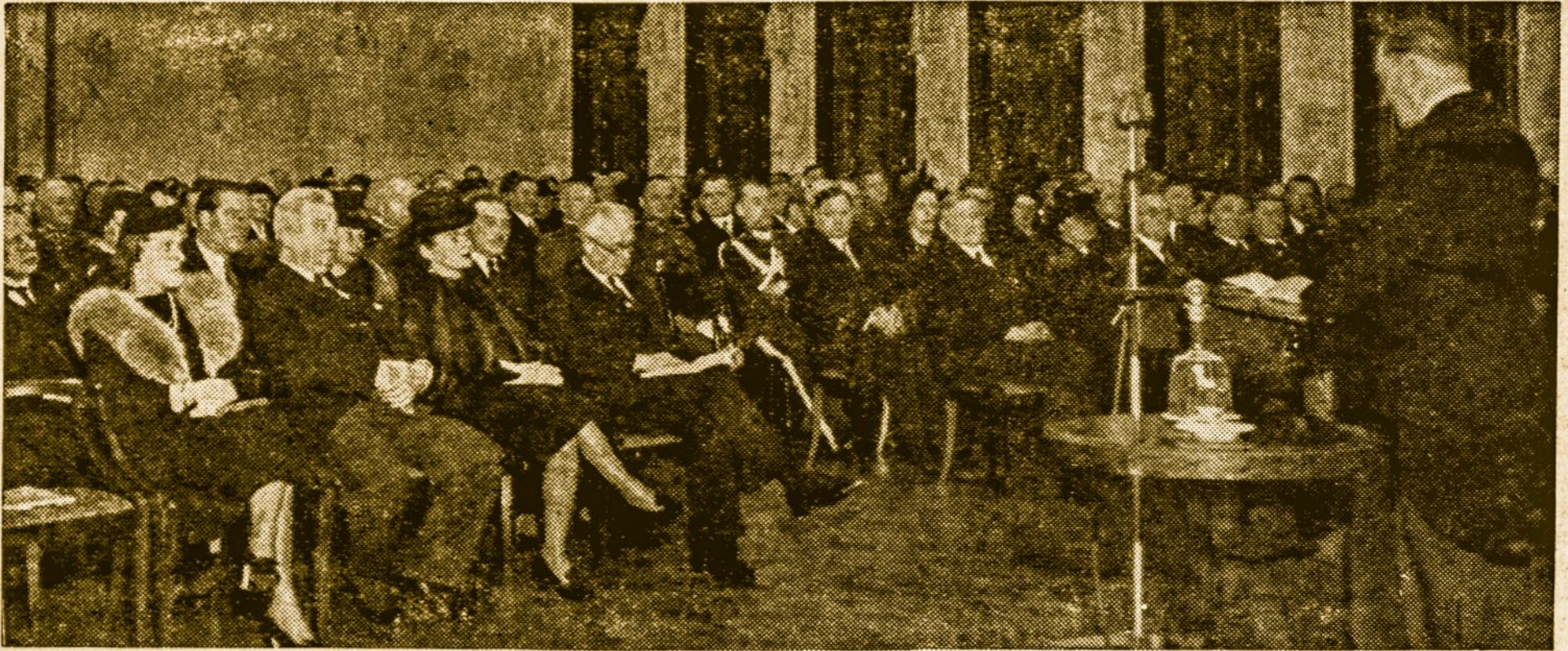
Draugiškumas šeimos narių tarpe didelis turtas ateičiai ir parama tiems, kurie dėl įvairių aplinkybių jos reikalingi. Todėl

matyti gerus draugus brolių ir seserų daug gražiau, kaip draugus vienklausius arba vienmečius. Svetimiams taikome platesnį mastą, esame nuolaidesnės, labiau sugyvenamos — saviems norime pritaikyti savo kurpalių, esame smulkios, nenuolaidžios. Mažmožiai nusveria.

Jei kyla ginčų seserų ir brolių tarpe, geriau išspręsti juos namie, nenešti kitur: paukštelis ir tas savo lizdo neteršia, tuo labiau žmogus turėtų susivaldyti ir neišduoti nei savo artimųjų, nei jų reikalų svetimiams žmonėms.

Baigdama noriu dar kartą pabrėžti, kad namai žmonių turtas, kurį saugoti ir didinti turi visi šeimos nariai. Kukliausi namai vis dėlto yra namai. Kiek pareina nuo mūsų, tebūna jie laimingiausi!

- O. S.

Estijos Nepriklausomybės minėjimas Kaune, Karininkų Ramovėj. Kalba užs. reik. ministras J. Urbšys.

PAVOJUS

(Fragmentas iš Alytiškių stovyklos).

— Tyla! — švilpuko garsas ir stovyklos adjutantės Anelės balsas nuaidi virš pušų ir užkliūva baltose snaudžiančiose palapinėse. Valandėlę tikrai viešpatauja tylą, bet staiga iš vienos palapinės pasigirsta Branguolės atsidūsimas ir „smūtnas“ balsas: „Tyla, tai tylą, bet...“ — tolimesni žodžiai susijungia į kažkokį neaiškų murmėjimą. Po to Brangos murmėjimo, Vanda mieguistai kažką sušnabžda ir, tur būt, iškeliauja į sapnų kraštą. Vėl, lyg iš po žemės, pasigirsta kasdieninė Monikos replika: „Komedijas „strajinu“, o Marytė savo lakštingalos balseliu užtraukia: „Tyliai plaukia mano daina“. „Jūs

Buvo vasara

(St. R.).

*Juk buvo vasara kadais,
Ir buvo saulės, linko uosiai,
Dabar, sakyk, kur mes beeisim,
Džiugias dainas dainuosim?..*

*Išskrido vasara, kaip gulbė,
Kur Tavo parke plaukė,
Dabar skaitau tik Taras Bulbą,
Klausaus, kaip vėjai kaukia...*

*Juk buvo vasara tikrai
Ir pievos vartėsi žieduos,
O tie šilkiniai vakarai
Tiek širdį, būdavo, paguos...
Negriš nė mano laimė auksinžiedė,*

*Bet... negriš jau vasara daugiau,
Nes išskrido ji, kaip Balta Gulbė,
Kur Tavo parke plaukė...*

St. Martynaitytė.

gal manot, kad uodai mane visą naktele kandžios?“ — sudejuoja mariokė Elana. „Nesismulkink!“ — atkerta jai tradiciniu stovyklos žodžiu Liusė ir dialogas paskutinėj palapinėj nutrūksta.

— Ką rytoj virsit pietums? Aš patariau... — nori kažką sakyti „liongiutė“, bet budinti Irena rikteli: — Ša! — ir pietų garbintoja nutyla.

Stovykla pasineria tyloj. Miško juodam fone baltuoja palapinių gretos ir du nuolat judantieji siluetai. Tai Irena ir Meri. Jos užsegioja iš lauko pusės palapinės, nuramina „išsišokėles“ ir, tarpusavyje šnibždėdamos, vaikšto. Meri, apsiginklavusi lazda, apvaikšto visą rajoną, o Irena stabteli prie maisto palapinės. „Irena! — po valandėlės prieina Meri. — Kur lemputė? Tamsu... Gal kartais reikėtų pašviesti“... „Rodos, kad Vandos palapinėj“, — atsako Irena ir bando įeiti į Vandos palapinę. Staiga Meri pamato, kaip Irena, ant kažko „užsirioglinus“, griūva. „Kas atsitiko? Ant ko užsilipai?“ — klausia Meri. „Ant Birutės kojų“, — kategoriškai praneša Irena ir po minutės Meri užlieja lemputės šviesa.

Mergaitės dar kartą apžiūri rajoną ir įsitikinusios, kad viskas tvarkoj, sustoja prie Marytės palapinės, iš kurios girdisi silpni Šuberto serenados aidai. „Rytą reiks paskolinti pas berniukus duonos“, — nusprendžia nusižiovavus Meri. (Mat, ji buvo „ūkvedys“). „Kažin, ar jie patys turi?“ — paabejoja Irena. „Sakė, kad plauks į dvarą. Pasakysiu, kad ir mums atvežtų“. Irena žvilgteli į laikrodėlį: „Be dvidešimt minučių vienuolika“ — praneša.

Toli nuaidi klaukus pelėdos juokas ir jam atsako plačiašakių pušų ošimas. Naktis, lyg, tamsėja ir vis labiau gaubia žemę savo tankiu juodu šydu. Tyla — dar didesnė. Praslenka pusvalandis. Meri pabunda iš svajonių ir apsidairo. Pašviečia lempute: Irena prie maisto palapinės.

„Irena! — tyliai pašaukia. — Gal jau dvylikta?“ Iš tamsos išsineria Irena ir sušnabžda: „Kur tau dvylikta? Džiaukis, kad jau po vienuolikos“. „Tik?“ — Meri balse nusivylimas. — „O aš pradėdau jau snaust. Kai atsigulsiu, tai jūs mane nė su kuolu nepri...“ — nebaigia ir staigiai sugriebia Irenai už rankos: „Girdi?“

Paslaptinę nakties tylą perskrodžia klaukus šauksmas. Mergaitės įsiklauso: balsas ryškėja. Dar minutė ir aiškus:

— Gelbėkit! — pasigirsta ežero pusėj.

— Kas tai galėtų būti? — tyliai šnabžda Meri. Irena tyli, tik jos ranka nejučiomis suspaudžia ant kaklo kabantį švilpuką.

— Gelbėkit, žmonės! — balsas dar baisesnis. Mergaitės krūpteli. Piauna kažką. — Meri viena ranka tvirtai suspaudžia lazda, o kita — Irenos ranką. Valandėlę trunka tylą, ir staiga iš berniukų stovyklos pasigirsta šiurpūs trimito garsai. Iš karto tie garsai tylūs, bet palaipsniui didėja ir išilieja į ramią nakties tylą, keldami keistą šiurpą ir baimą.

Irena tyliai prataria:

— Pas juos, tur būt, kažkas įvyko... — Trimito garsai didėja ir jungiasi su iš ežero pusės einančiu šauksmu. Mergaitės nejudėdamos klausosi ir Irena vėl taria:

— Ką daryt? Žadinti viršininką? Mergaitės? Ne... — Palapinėse viešpatauja ramybė. Visos miega.

Irena su lempute rankoj prieina prie viršininkės palapinės ir sustoja. Trumpai galvoja. „Nežadinsiu!“ — nusprendžia ir grįžta atgal. Trimitas ir pagalbos šaukių balsas nesiliauja. Irena ir Meri tyli. Tik staiga viršininkės palapinėj nekantriai suzvimbina telefonas. Akimirka ir Irena palapinėj. Viršininkė miega. Irena drebančiom rankom paima ragelį ir: Sesė, budinti? Čia kalba stovyklos viršininkas. Nenusigąskit... Pas mus suruoštas naktinis uždavinys. Trimituojam pavojui. Pagalbos šaukiasi tyčia... Nepykit, kad anksčiau nepranešėm“.

Irenos ranka su rageliu nusviro, ir ji lengvai atsiduso.

Psklt. V. Naruševičiūtė.

SKAUTAI

 SKYRIŲ TVARKO
SKTN. A. ZAUKA

VADAI SAVO VIETOSE!

 (Skautų brolijos vienetų
ir narių sudėtis).

Kiekvienų metų pabaigoje, statistikos reikalams, vykdoma visų skautų brolijai priklausančių, vienetų ir narių registracija. Praėjusiais metais tokia registracija (ją atliko tuntininkai ir vietininkai) buvo vykdoma XI.5 d. Bet, tenka pripažinti, kad pastaroji užtruko net iki š. m. vasario mėn. pradžios! Tai, žinoma, labai liūdnas reiškinys, kad dėl kelių ar kelių likusių vadų apsilėidimo, turi būti sutrūdytas ir tiek ilgai užtęstas skubiai ir terminuotai reikalingų statistikos davinių rinkimas — sudarymas. Aišku, kad dalis skautų vadų nebuvo savo vietose, o priežasčių tam neieškokime niekur kitur, kaip tik pas save. Su šiuo nepateisinamu

apsilėidimu turi būti kovojama visu griežtumu. Jei žmogus apsiėmė pareigas, tai jas žūt būt ir atlik. Skautybė to reikalauja ne tik iš skautų, bet, juo labiau, iš pačių vadų. Vadai, būkime savo vietose!

„Laimingai“ užbaigus pr. m. XI.5 d. skautų brolijai priklausančių vienetų ir narių registraciją (žiūr. atskirą lentelę), paaiškėjo, kad registracijos dieną veikė 235 vienetai. Šis skaičius pr. metų pradžioje buvo kiek didesnis, tačiau, netekus Klaipėdos krašto, kuriame taip pat gražiai bujojo skautybė, vienetų skaičius sustojo ties 235. (I šį skaičių dar neįtraukti 5 Rokiškio skautų vienetai, kurie dar iki šiol statistikai reikiamų davi-

nių nepristatė). Nors patiektoje lentelėje skautės ir nefigūruoja, tačiau negalima nusišėpti, kad jų skautų brolijoje nebūtų. Štai, Biržų skautų tuntas turi net atskirą mišrią skautų-čių dr-vę, o Prienu skautų vietininkija net dvi draugoves — vieną skaučių ir kitą mišrią: jaun. skaučių ir skaučių dr-vę. Iš kitų įdomybių tenka pažymėti, kad Kauno Aušros ir Šiaulių skautų tuntuose veikia atskiros ugniagesių dr-vės, o Kauno Pilies tunte ir oro skautų dr-vė. Pažvelgus į lentelę, į akis krinta Švėkšnos skautų vietininkija su tikrai kukliu savo vienetų ir narių skaičiumi, kuris galima sakyti, sudaro tik vieną gerą draugovę. Vienetų skaičiaus atžvilgiu negausūs taip pat ir Raseinių, Seinų, Trakų ir Ukmergės skautų tuntai.

Nuo pr. m. vienetų registracijos iki šio laiko vyr. brolijos vadija yra gavusi per 20 prašymų įregistruoti naujai besikuriantias draugoves. Taigi vienetų skaičius sparčiai auga, tačiau esamiems ir naujai besikuriantiems vienetams tektų palinkėti augti ir stiprėti ne tiek kiekybėje, kiek kokybėje.

O mes, vadai, būkime savo vietose!

Mūsų aukos

(Tęsinys).

Kaunas. Kauno apskrities skautų tunto XI D. K. Šarūno dr-vės skautai, per vyr. brolijos vadiją, Vilniaus krašto broliams ir sesėms paaugojo 38 vadovėlius, 34 sąsiuvinius, 30 plunksnų, 10 trintukų, 5 plunksnakočius, 4 linuotes, 1 penalą ir 1 dėžutę skriestuvų. Iš viso 123 mok. priem., už Lt 98,—.

Telšiai. Telšių skautų tuntas, per vyr. brolijos vadiją, Vilniaus krašto broliams ir sesėms paaugojo 603 vadovėlius, 104 sąsiuvinius, 40 plunksnų, 17 įvairių vaikų drabužėlių, 10 plunksnakočių, 8 pieštukus ir 2 bonkutes rašalo. Iš viso 784 reikmenės - mok. priemonės, už Lt 1.652,—.

Iš viso (be Vilniaus skautams remti fondui įteiktų aukų) iki II.29 skautai išlaisvinto krašto broliams ir sesėms paaugojo 16.503 reikmenės - mok. priem., už Lt 15.580,90. O Vilniaus skautams remti fondui iki to paties laiko buvo paaukota daiktų už Lt 2.404,50 ir grynais pinigais Lt 305.

SKAUTŲ AIDAS VILNIEČIAMS.

5. Karininkų šeimų moterų draugijos Kauno skyrius vilniečiams paaugojo 2 Sk. Aido prenumeratas.

AUKOTOJŲ DĖMESIUI.

Visiems aukotojams tenka dar kartą priminti, kad nuo š. m. kovo mėn. 1 d. vyr. brolijos vadijoje bus priimamos aukos, skirtos tik Vilniaus skautams remti fondui. Visas kitas aukas, skirtas ne skautams, o kitiems Vilniaus krašto gyventojams, prašom siųsti tiesiog, vyr. brolijos vadiją apie tai tik painformuojant — pranešant paaukotų reikmenų skaičių ir vertę.

Vilniaus skautams remti fondui pagidaujama aukoti skautiškas uniformas ir pinigus.

1939 M. LAPKR. M. 5 D. SKAUTŲ BROLIJOS VIENETŲ IR NARIŲ SUDETIS
(sudaryta pagal gautus tuntininkų ir vietininkų pranešimus).

Tuntai ir vietininkijos	Vienetų skaičius								Narių skaičius					Vadijoje gaut. vienet. registrac. lapų tvarka	
	Jaun. skautų dr-vės	Mišrios jaun. sk. ir skautų dr-vės	Skautų dr-vės	Atskiros skautų skiltys	Jūrų skautų laivai	Atskiros jūrų sk. valtyys	Skautų vyčių dr-vės	Atskiri sk. vyčių būreliai	V i s o	Jaun. skautų	Skautų	Jūrų skautų	Skautų vyčių		V s o
Alytaus t.	—	—	4	—	2	—	—	1	7	—	100	45	9	154	23
Biržų t.	1	—	6	1	1	—	1	—	10	35	153	21	23	232	8
Joniškio v.	1	—	3	—	—	—	—	1	5	28	67	—	5	100	2
Jurbarko v.	1	—	2	—	—	1	—	—	4	14	40	5	—	59	3
Kauno Aušros t.	—	1	6	—	—	—	—	—	7	24	226	—	14	264	16
Kauno Pilies t.	1	—	9	—	—	—	1	—	11	25	354	—	35	414	25
Kauno Šančių t.	1	3	6	—	—	—	—	—	10	56	223	—	—	279	11
Kauno Jūrų sk. t. ...	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	167	—	167	10
Kauno Žalgirio t. ...	1	—	3	—	—	—	1	—	5	38	85	—	22	145	21
Kauno Tvirtovės t. ...	—	2	2	—	—	—	1	—	5	26	104	—	48	178	9
Kauno Apskrities t. ...	—	1	4	1	—	—	—	—	6	9	128	—	—	137	34
Kėdainių t.	14	—	4	—	—	—	—	2	20	236	137	—	12	385	5
Kretingos v.	—	—	3	—	—	1	1	—	5	—	97	15	16	128	7
Kybartų v.	1	—	4	—	—	—	—	—	5	35	156	—	—	191	1
Marijampolės t.	—	—	4	—	—	—	—	1	5	—	133	—	15	148	4
Mažeikių t.	2	—	3	—	1	1	—	—	7	43	77	34	—	154	29
Panevėžio t.	—	1	4	—	2	—	—	3	10	30	155	58	31	274	26
Prienų v.	1	2	2	—	—	—	—	—	5	28	65	—	—	93	19
Radviškio v.	3	—	2	—	—	—	—	1	6	78	69	—	16	163	32
Raseinių t.	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	102	—	—	102	24
Rokiškio t.	6	2	7	—	—	—	—	—	15	126	203	—	—	329	6
Seinų t.	1	—	3	—	—	—	—	—	4	30	100	—	—	130	31
Skuodo v.	3	—	1	—	—	—	—	1	5	51	33	—	6	90	13
Šakių t.	—	4	1	—	—	—	—	1	6	53	94	—	12	159	14
Šiaulių t.	4	—	7	—	2	—	—	1	14	118	236	53	17	424	28
Švėkšnos v.	1	—	1	1	—	—	—	—	3	14	28	—	—	42	12
Tauragės t.	1	—	3	—	1	—	—	—	5	19	73	22	—	114	33
Telšių t.	3	—	4	—	2	—	—	2	11	70	137	23	22	252	18
Trakų t.	3	—	1	—	—	—	—	—	4	72	40	—	—	112	27
Ukmergės t.	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	50	56	—	106	22
Utenos t.	—	—	3	—	—	—	—	2	5	—	97	—	18	115	30
Vilkaviškio t.	5	—	2	—	1	—	—	—	8	106	71	18	—	195	17
Zarasų t.	1	—	2	—	1	1	—	—	5	40	44	28	—	112	15
Žagarės t.	1	—	4	—	—	—	—	—	5	16	96	—	—	112	20
Iš viso:	56	16	115	3	20	4	5	16	235	1420	3773	545	321	6059	

Pastaba: Į šią sudėtį neįtraukti skautų vadai — skautininkai, tuntų bei vietininkų vadijų nariai ir studentų skautų korp! „Vytis“. Su jais skautų brolijos narių skaičius siekia 7.000.

AKADEMINĖ JAUNUOMENĖ.

Studentai skautai ir toliau rūpinasi Vilniaus mokyklomis. II.20 studentų skautų rūpesčiu ir lėšomis į Šventininkų pra-

džios mokyklą buvo pasiūsta apie 250 knygų, daug sąsiuvinų, pieštukų ir kitų rašomų priemonių.

VILNIAUS SKAUTŲ TUNTAS.

D. L. K. Gedimino draugovė.

Gedimino draugovė yra seniausias ir žymiausias Vilniaus tunto vienetas. Šiemet jai suka-ko 15 gyvavimo metų. Per šį ilgą laikotarpį Gedimino dr-vė yra daug nuveikusi; iš jos gimė kiti Vilniaus skautų vienetai ir sudarė kartu pirmą Vilniaus skautų tuntą. Dabar, laisvame Vilniuje, gediminiečių tarpe skautiškas darbas vyksta dar sklandžiau; Gedimino dr-vė,

nors ir dirbo visomis išgalėmis, bet laisvėje veikę kitų Lietuvos dalių skautai yra ją žymiai pralenkę ir todėl gediminiečiai sparčiais žingsniais juos vejasi.

Šiuo metu Gedimino dr-vėje yra apie 60 skautų. Dr-vei vadovauja A. Suraučius, padėjėjas skautas J. Černius ir dr-vės adjutantas sklt. J. Neverauskas.

Gediminiečiai yra užmezgę glaudžius santykius su Kauno Pilies tunto kar. Juozapavičiaus dr-ve. Kęstutis Gediminietis.

KAUNO PILIES SKAUTŲ TUNTAS.

I-ji Lietuvoje Oro Skautų Dariaus ir Girėno draugovė minėjo metines sukaktis.

II.25 Kauno IV valst. gimnazijos patalpose įvyko oro skautų Dariaus ir Girėno dr-vės metinių sukaktuvių proga dr-vės sueiga. Į sueigą atsilankė Brolijos Vadas vyr. sktn. pulk. J. Šarauskas, vyr. sktn. Čepas, sktn. K. Janavičius, tuntininko pav. sk. globėjas Vyt. Bičiūnas, L. A. K. atstovas inž. Rimša, Šaulių aviacijos atstovas lak. Žaltauskas ir modelizmo instruktorius p. V. Biberšteinas.

Sueiga pradėta tautos himnu. Vienos minutės susikaupimu oro skautai pagerbė a. a. dr. D. Zaunį. Sueigos metu buvo įteikti oro skautų ženkliai. Juos įteikė Brolijos Vadas. Visi atsilankiusieji svečiai sveikino jaunosius oro skautus jų metinės šventės proga ir palinkėjo daug sėkmės tolesniuose darbuose.

Sueigą pravedė civ. lak. psktn. A. Valaitis.

Per pirmuosius savo gyvavimo metus oro skautai yra nudirbę gražų darbą. Iš dr-vės metinės apyskaitos paaiškėjo: dr-vėje įsisteigė IV sakalų skiltis su 11 skautų, pr. m. IV.2-4 d. d. visa dr-vė dalyvavo aviomodelistų sąskrydyje ir pati prisidėjo sąskrydį organizuoti. Padarytos 8 dr-vės ir 56 skilčių

sueigos ir 3 iškylos. Oro skautų vadų stovykloje dalyvavo 4 skautai, iš jų 3 įgijo skland. „A“ piloto laipsnius. Skaitlingai dalyvauta priešcheminės apsaugos kursuose IV gimnazijoje. Sklandyta su „Nykštuku“ Kauno aerodrome. Sklandė 15 skautų grupė. Surengtos 2 avio modelių parodos su 60 eksponatų. Pastatyta 200 modelių. Baigė teoretinius lakūnų kursus 3 skautai. Įgijo aviomodelisto - aviatoriaus specialybę 19 skautų. Darbo talkoje dalyvavo 2 skautai. Išlaikė į vyčio laipsnį ir davė sk. vyčio įžodį 1 skautas, išlaikė į II p. I. 5 skautai ir į III p. I. 8 skautai.

Dr-vei kurtis ir veikti daug padėjo Brolijos Vadas pulk. J. Šarauskas, av. mjr. Šenbergas, ats. av. mjr. J. Pyragius, vyr. sktn. Čepas, L.A.K. pirmininkas prof. Z. Žemaitis, gimn. dir. inž. St. Čiurlionis, tuntininko pav. mok. V. Bičiūnas ir sktn. K. Janavičius.

Visiems savo rėmėjams ir bičiuliams oro skautai pareiškė nuoširdžią padėką ir atminčiai įteikė oro skautų bičiulio ženkliai, o savo mylimam draugininkui, kuris su nenuilstama energija mums dirba, kaklaraiščiui žiedą su oro skautų ženkliuku. Kad oro skautai gedėjo dėl netikėtos a. a. Dr. D. Zauniaus mirties, tai linksmosios dalies nebuvo. **Sakalas.**

Brolijos Vadijoje

■ Estijos Nepriklausomybės šventės proga, estų skautų vadovybei pasiūsta sveikinimo telegrama.

■ Sk. Aido 1 nr. skautai buvo prašyti rašyti eiles, tinkamas dainoms. Vyr. brolijos vadija tokių skautiškų eilėraščių pirmąjį pluoštą gavo iš A. Dorino. Visi jie persiūsti kompozitoriams.

Šiam tikslui skirtus skautiško turinio eilėraščius prašom siųsti vyr. brolijos vadijai ligi š. m. IV.23 d.

■ III.1 vyr. brolijos ir vyr. seserijos vadijos Vilniaus miesto pradžios mokyklų inspektoriui išsiuntė visas skautų-čių suaukotas mokymo priemones, kurių bendras svoris siekė per 1.000 kg.

I. Dr. J. Basanavičiaus dr-vė.

— II.18 Kauno IV v. gimn. buvo draugovės sueiga. Į sueigą atsilankė svečių — kun. Strazdelio dr-vės skautai. Sueiga praėjo jaukia, skautiška nuotaika.

— II.22 Kauno IV v. gimn. buvo tarp I ir II būrio šachmatų rungtynės. Laimėjo (5:0) II būrys.

— Vasario pradžioje dr-vė prasidėjo tarpskiltinis konkursas. Pirmoje vietoje stovi jaunutė, vos mėnesio amžiaus, Gaidžių skiltis, II — Briedžiai, III — Sakalai ir IV — Lapinai.

Konkursas baigsis š. m. balandžio 23.

— II.24. Kauno IV v. gimn. buvo kun. Lindės-Dobilo skautų vyčių būrelis laužas. Į laužą atsilankė ir kitų Pilies tunto drvių skautai vyčiai ir vyčiai kandidatai. Sueigos - laužo metu bu-

vo supažindinti svečiai su kun. Dobilo-Lindės gyvenimu, darbais. Vytis kandidatas, kun. Dobilo-Lindės būrelis narys, skautų globėjas gimn. mok. V. Bičiūnas, savo laiku pažinęs būrelis globėjas kun. Dobila-Lindė, papasakojo kai kuriuos įvykius iš jo gyvenimo. Laužas pajau-rintas dainomis, arbatėle ir brolio Gruodžio pasirodymais. Laužas baigtas tradicine vyčių daina.

— Vyčiai kandidatai sparčiai ruošiasi egzaminams, nes balandžio 23 jau norima duoti vyčių įžodį.

— Šiomis dienomis Jablonskio pradžios mokykloje bus priešlėktuviniai ir priešcheminiai kursai. Skautai, norintieji lankyti kursus, užsirašo pas sk. vyt. sklt. J. Balkevičių. Girdėti, nemaža yra užsirašusių.

Aras.

ŠANČIŲ SKAUTŲ TUNTAS.

Vasario mėn. 16 d. šventės proga įteikta III D. L. K. Kęstučio dr-vei vėliava.

Į iškilmingą draugovės sueigą atvyko tuntininko pavaduotojas kpt. J. Petrauskas, mok. sktn. Gudaitienė, daug tėvėlių mokyklos skaučių ir jaun. skautų. Draugovei vėliavą įteikė tuntininko pavaduotojas, linkėdamas kęstutiečiams dirbti ir budėti. Įvyko įžodis. Įžodžiui pasibaigus, dr-vę sveikino kpt. J. Petrauskas, mok. sktn. Gudaitienė, tėvėlių vardu p. Šukys ir dr-vių atstovai žodžiais, eilėraščiais ir šūkiais. Po sveikinimų sugiedotas Tautos himnas. Po himno mok. sktn. Gudaitienė įteikė dr-vės skiltims „briedžiams“, „arams“ ir „žirgams“ gaireles, o dr-vės himno autoriui psklt.

VI. Tatarnavičiui kuprinę. Čia skambėjo skilčių šūkiai. Iškilmingoji dalis buvo baigta himnu.

Po trumpos pertraukėlės vyko skilčių pasirodymai. Juos skiltys pradėjo savo himnais. Programa buvo graži, turininga, pačių skautų jėgomis sudaryta ir užsitęsė net pusantros valandos.

Kęstutiečiai reiškia padėką mokyklos vedėjui p. Seliūnui, mok. sktn. Gudaitienei, p. Šukiams, p. Kalvaičiams, p. Bubieliams ir p. Želniams už taip malonų dr-vės rėmimą ir malonią paramą visuose jos darbuose.

Dr-vę įkūrė ir jai vadovauja vyr. sklt. V. Želnis, o jam šiame darbe padeda psklt. V. Stravinskis, psklt. A. Bogušas ir psklt. B. Šukys. **Lionginas.**

KAUNO TVIRTOVĖS SKAUTŲ TUNTAS.

I skautų vyčių draugovė.

Aktualiausi klausimai: dviračių įsigijimas, pagilinimas specialybių žinių ir potvynio reikalai.

Dedama pastangų, kad dr-vė įsigytų bent 15—20 dviračių.

Apie 20 skautų lanko sanita-

rinius kursus. Kursuose yra iš-eita teorija. Dabar prasidės praktika. Kursai užtruks apie 2 savaites.

— Numatoma surengti platesnius ryšininkų kursus.

Vyr. sklt. Mažrimas.

BIRŽŲ RAJONAS.

— II.1 skautų-visuomenininkų sekcija sušaukė 3 sueigą. Sueigoje dalyvavo sekcijos nariai ir draug. pskt. Ig. Serapinas. Sueigą pravedė sekcijos pirm. sklt. Julius Šimkevičius. Gana įdomų referatą: „Vilnius Ant. Smetonos publicistikoj“ skaitė br. A. Burkauskas.

— II.15 sušaukta sesių pajau-

tiečių ir brolių kęstutiečių sueiga. Oficialinėje dalyje sužinojome, kad buvusi sesių dr. sktn. Baravykienė perduoda draugovę vadovauti vyr. sklt. El. Kabailaitei. Po to kęstutiečių draug. pskt. Ig. Serapinas skaitė įdomų pašnekesį. Vėliau sekė sesių ir brolių pasirodymai.

Kęstutietis.

KRETINGOS SKAUTŲ VIETININKIJA.

Kretingos skautų veikla.

Įsisteigė nauja Geležinio Vilko dr-vė, susidedanti iš 4-rių skilčių. Skautai ruošiasi į II p. laipsnį, o kandidatai — į III p. laipsnį. Vėlykų antrąją dieną dr-vė ruošia viešą vakarą, kurio pelno dalis bus skiriama Vilniaus krašto neturtingiems moksleiviams remti. Dr-vei vadovauja sklt. K. Prišmontas, buvęs Klaipėdos amatų mokyklos Dariaus-Girėno dr-vės dr. kas.

K. Pargaliauskas.

Palangos skautai.

Persikėlus Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijai į Palangą, pradėjo sparčiau veikti D. L. K. Kęstučio dr-vė. Jon susibūrė buvę palangiškiai, Klaipėdos skautai, kurių Palangoj gana

daug yra. Gimnazijoj įsikūrė dar dvi jūros skautų valtyys ir skaučių Jūratės dr-vė. Greitu laiku projektuojama steigti ir vandens skaučių valtį. Įkurta ir jaunesniųjų skautų bei skaučių dr-vės. Jau ruošiamasi pavasariui. Jaunesnieji dirba inkilus. Jūrų skautai eina dabar teoretinę plaukiojimo dalį. Dabar jūra užšalusi ir ledas gražus, tai jūr. sk. sugalvojo pasidirbti burinės roges — ledo jachtas. Tokių jachtų aštuonios raižo pajūrio ledą. Sausio mėnesio gale Kęstučio dr-vė ir jūros skautai buvo suruošę pradžios mokyklai pasirodymą ir po to gimnazijai vakarą su originalia programa. Užgavėnės atšventė visi gimnazijos skautai bendrai.

Kęstutietis.

MAŽEIKIŲ RAJONAS.

Skaučių tuntas.

— II.16 d. proga Mažeikių skautės ir skautai kiekvienam N. Vilnios pradžios mokyklų mokiniui pasiuntė sveikinimus.

G. Ž.

Skautų tuntas.

— Senajam Vingėlos dr-vės dr-kui išvykus iš Mažeikių, naujuoju paskirtas dr-vės adjutan-

tas sklt. K. Juknevičius (VIII), adjutantu — lapinų skiltininkas pskt. Pov. Stelingis (VI). Lapinų skilties skiltininku paskirtas A. Kaikaris (VI).

— Iš Vingėlos dr-vėje paskelbto konkurso paašikėjo, kad pažangiausias mokinyss dr-vėje yra A. Kaikaris (VI), kuris už tai gavo buv. draugininko (da-

Uolieji Skautų Aido platintojai.

bar kar. aspiranto) vyr. sklt. K. Dragūno skirtą dovaną — knygą Skautybė berniukams.

— I.20 d. gimnazijos skautai turėjo savo pasilinksminimą. Buvo įscenizuota V. Kudirkos „Viršininkai“; D. Remys (II),

Pov. Stelingis (VI) ir A. Janušauskas (VII) paskaitė savos kūrybos. Pasilinksminime dalyvavo tuntininkas pskt. H. Bucevičius, keletas mokytojų ir gražus būrelis moksleivių.

Bim-ba-las.

MARIJAMPOLĖS SKAUTŲ TUNTAS.

— Įvyko egzaminai į patyrimo laipsnius. Egzaminų komisiją sudarė: sktn. Klemas, sktn. Vainauskas, pskt. Turneivičius, v. sklt. Kerbelis, v. sklt. Bukaveckas, v. sklt. Lavickas ir v.

sklt. Žebertavičius. Egzaminus laikė 27 sk. Išlaikė visi.

— VI Perkūno dr-vė. Nutarta visai draugovei uniformuotis. Uniformos įsigijimas, papigintom sąlygom, per draugovę.

J. Varnas.

ŠIAULIŲ SKAUČIŲ TUNTAS.

— Šiaulių skaučių tunto veikimas gana gyvas; buvo suruošta 6 savaitių ryšių kursai, kuriuose 27 skautės įsigijo telefonistės specialybę; 46 val. sanitarinis kursas baigė 12 skaučių; 20 val. skiltininkų kursas baigė 11 skaučių.

— Šiaulių skaučių tuntas ir skautės, sesėms vilnietėms uniformoms įsigyti, paaukojo 210 litų; be to, daug knygų, vadovėlių ir žurnalų.

— Surinkta daug geležies laužo, tik, deja, niekas jo neatsiima.

— XII.26. Šiaulių III jaunesn. skaučių dr-vė, vadovaujama pskt. Z. Gartigienės ir pskt. V. Pinigienės, suruošė neturtingųjų šeimų vaikučiams eglutę ir apdovanojo dovanėlėmis.

— II.6. VI jaunesn. skaučių dr-vė, vadovaujama sklt. A. Bertašiutės, suruošė savo sukaktutinę šventę, kurioje gausiai atsilankė tėvų ir kitų svečių.

— II.16. jaun. skaučių sk. vadė pskt. A. Galvonienė buvo nuvykusi į Linkuvos skaučių Danutės dr-vės iškilmingą sueigą ir rado nepaprastai gražiai susitvarkiusią dr-vę, kuriai vadovauja sklt. Ev. Kantauskaitė.

Malonu pastebėti, kad gimnazijos direktorius labai aktyviai dalyvauja skautiška darbe.

— II.22. Šiaulių tunto skautininkės ir vyresniosios skautės, viso pasaulio skaučių susimasty-mo ir susikaupimo dieną, lankė Šiaulių miesto vargšų šeimas, ypač ligonius, kuriuos sušelpė įvairiomis dovanėlėmis.

— Vasario 16 Šiaulių skautų ir skaučių tuntas paminėjo labai iškilmingai. Į sueigą buvo atsilankęs kun. tėvas Būrevičius, kuris labai maloniai nuteikė skautus, nuoširdžiai pasveikinęs davusius įžodį ir sutikęs nuolat būti ir budėti su skautais.

P. K.

PANEVĖŽIO SKAUTŲ TUNTAS.

Vasario 16 d. minėjimas.

II.15 įvyko iškilminga tunto sueiga. Dalyvavo visi vienetai. Sueiga prasidėjo oficialine dalimi. Įspūdingą žodelį sakė pskt. Misevičius, nušviesdamas skauto tarnybą tėvynei ir iškėlė ypatingą, skautams svarbią, Vil-

niaus krašto tarnybą. VIII Dar. Girėno dr-vės skautai kandidatų davė įžodį.

Po oficialinės dalies visi skautai susėdo apie laužą. Laužą vedė tunto adjutantas vyr. sklt. K. Vilsonas. Prie laužo pasirodė beveik visi vienetai. K. V.

Joniškio skautai vaidintojai.

PRITYRES SKAUTAS

Naudingi patarimai

TAUKUOTŲ DĖMIŲ ŠALINIMAS IŠ POPIERIAUS.

Reikia uždėti ant taukuotos vietos sugeriamąjį popierių ir prispausti karštą „prosa“. Porą kartų pakartojus, dėmė išnyks.

KAIP PAČIAM PASIGAMINTI RAUDONMEDĮ.

Padarom labai sotų mišinį iš raudonmedžio piūvenų ir juo kelis kartus tepam paprastą medį. Tokį medį nupoliravus, jis bus visai panašus į raudonmedį.

GINTARO KLIJAVIMAS.

Kad dvi gintaro dalis suklijuotumėm, reikia jas sudrėkinti muilo akmeniu ir abu gabalus gerai suglausti. Gintaras taip gerai susiklijuos, kad nebus galima išžiūrėti, kur jis buvo trūkęs.

POPIERIAUS VALYMAS.

Nešvarų popierį reikia įmerkti į chloritinį vandenį, po to išplauti vandeny ir išdžiovinti.

Šis būdas tinka ir rašalo dėmėms iš popieriaus išimti.

KAIP PAŽINTI TIKRĄ AUKSĄ.

Visų pirma reikia pažymėti, kad grynas auksas yra, beveik, dvigubai sunkesnis už varį. Iš to jau galima pažinti, ar išdirbinys auksinis ar varinis. Bet tikresnis būdas yra šis: reikia stiklinę lazdele įmerkti į salietros rūgštį ir ją priliesti prie auksinio daikto. Jei prilietimo vieta

pamėlynuos ar pažaliuos, tai reikš, kad daiktas yra varinis arba bent su didelėm vario priemaišom. Grynas auksas salietros rūgščiai nereaguos ir liks kaip buvęs.

VAŠKO ŽVAKIŲ ŠVIETIMO PAGERINIMAS.

Medvilnės degtą mirkom kalkių vandenyj, kuriame ištirpintas nemažas kiekis salietros. Prieš dedant degtą į vašką, reikia jį gerai išdžiovinti.

ŽVAKĖS, DEGANČIOS FIOLETINE LIEPSNA.

Imam Alumina chlorica, muritica hyperoxidata, sumaišom su vyno actu arba švaria degtinė. Tokiam tirpale mirkom žvakių degtus, juos išdžiovinam ir paskui gaminam žvakes įprastu būdu.

ŽIBURYS BE LIEPSNOS.

Paimti ploną platinos vielą, apie 0,25 mm storio, apvynioti ja spiritinės lempuotės degtą, kad vieliukės galas kiek kyšotų virš degto. Kai degtas bus uždegtas, tai vieliukė įkais. Tada degtą užgesinti. Tačiau vieliukė žerės ir kais dar labiau, traukdama degtu iš lempuotės spiritą ir imdama iš oro deguonį. Tokia žibinimo priemonė labai ekonomiška, nes per 8 val. išėikvoja tik apie 12 gr spirito.

AKMENS SUKLIJAVIMAS.

Paimti gabaliuką naujai degtų kalkių, padėti į švarų kaušiką ir truputį apipilti vandeniu, nuo ko kalkės subyrės į mil-

telius. Šie tik pagaminti milteliai švariam inde sutrinami į dulkes. Apie 30 gr šių kalkių miltelių sumaišyti su 60 gr išrūgų. Norimo suklijuoti akmens kraštus gerai nuplauti švariu vandeniu ir nušluostyti skudurėliu. Po to patepti pagamintu tepalu ir, suglaudus, gerai surišti (tas labai svarbu). Taip suklijuotą daiktą pastatyti šiltoje vietoje ir 3 dienas džiovinti.

Jei viskas bus tiksliai įvykdyta, kaip parašyta, o ypač gerai kalkės susmulkintos, tai suklijuotas daiktas labai gerai laikysis. Šis tepalas labai gerai tinka farforui arba stiklui klijuoti. Slavas.

DIRBTI INKILUS

MODELIS SU GUMOS VARIKLIU

Modelio statyba turi būti atlikta stropliai, prisilaikant tiksliai visų išmačių ir nurodymų. Išmatavimai pažymėti milimetrais. Žemiau dedami paaiškinimai tiems, kurie jau yra susipažinę su modelizmo pagrindais, bus, man rodos, suprantami.

Sparnai yra nesudėtingos konstrukcijos. Jie susideda iš vieno pagrindinio lonžeronų 3×5 mm skersinio piūvio (jis nuo penktos nerviūros plonėja) ir atakos bei nuolydžio briaunos 1×3 mm lonžeronų. Sparnui suteikiamas profilis nerviūrų pagalba. Jas turėsit patys nusibraižyti. Paaiškinsiu, kaip tai padaryti: išbrėškime dvi statmenas viena kitai linijas (ašis) x ir y (1 brėž.). Ant x ašies atidėkime profilio ilgį. Padalinkime jį skriestuvo pagalba į dešimt lygių dalių (pirmą dalį padalinkime dar pusiau) ir pažymėkime, kaip brėžinyje nurodyta, atitinkamai 0, 5, 10,

20, 30..... Per dalijimo taškus išveskime statmenis. Tuomet atidėkime ant y ašies tą vieną dešimtąją dalį, ir padalinkime ją dar į dešimt lygių dalių.

x	0	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
y ₁	2,5	5,5	7,2	9,1	10	9,8	8,8	7,3	6	4	2,1	0
y ₂	2,5	1,3	0,8	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0

Lentelėje parodyta, kiek kurioje vietoje turi būti atidėta tų dalių: ant y ašies, tai yra statmenyje, kuris pažymėtas nuliumi, atidedame 2,5 dalis, ties penkiais

atidedame y₁ — 5,5 dalis, y₂ — 1,3, ties 10 atidedame y₁ — 7,2 dalis, y₂ — 0,8 ir t. t. (žiūr. 1 brėž.). Tuo būdu surandame taškus, kuriuos sujungę gauname profilį. Nerviūros (profiliai) pagaminamos iš 0,8 mm klijuotės. Lengvumo dėliai jose padaromos išpiovos. Nerviūras užmauname ant pagrindinio lonžeronų ir, pritvirtinę ant darbo braižinių, priklijuojame. Išdžiūvus, klijuojame atakos ir nuoslydžio briaunas. Užpakalinę briauną, prieš klijuojant, reikia ant vandens garų atitinkamai išriesti. Rišant sparnus vieną su kitu suteikiame V formą. Jis dengiamas plonu japonišku popieriumi ir celonuojamas. Tarpas, kur sparnai sujungiami, aptraukiamas storu japonišku popieriumi. Sparnas užbaigiamas bambukiniu lanku 1×1 mm. Klijavimo darbai atliekami kozeinu.

(b. d.)

1 brėž.

Pusryčiavimas „aukštojoj“ bendruomenėj

*R a š o
lo. das
R. BADEN
-POWELLIS
iš Kenijos.*

Gal jūs girdėjote apie mažą mergaitę, kuri bėgo į savo motinos kambarį šaukdama:

— Mama, mama, ten karvė mėto aukštyn tėvelį!

— Kas tau, brangioji, — atsako motina, — ten ne karvė, bet bulius.

Ta mažą mergaitę buvo su manimi vakar gegužinėje, ir man bevalgant savo pietus krūmuose, ji sušuko:

— Ką daro šitie laivų kranai čia krūmuose?

Ši kartą aš turėjau jai atsakyti:

— Mieloji, tai ne kranai, bet žirafos. Bet aš turiu prisipažinti, kad jos tik-

rai buvo panašios į kranus, kuriuos jūs matote laivų prieplaukose.

Taip, brangieji, jų ten buvo penkios, ir kai mes sėdėjome tyliai valgydami, jos nekrepė į mus dėmesio ir lėtai vaikščiojo aplinkui. Aišku, tai buvo šeimos susirinkimas. Senas, puikus, išdidžiai atrodas vadas buvo kokių 510 cm aukščio. Jis atrodė tartum pulkininkas. Paskui jį ėjo jo žmona, ponija Žirafa, graži, rami, tingi asmenybė. Toliau sekė maloni, mažą, ilgoms kojoms ir kaklu, žirafa, kuri vadinosi Žeraldina.

Vyresnė jos sesuo Ermitrūda buvo beveik tokia aukšta, kaip motina, bet la-

bai gyva ir nerami. Su ja buvo jos vaikystės draugas, gražus, jaunas Erazmas, kuris labai išsivaizdavo, nes turėjo šviesų su didelėmis rudomis dėmėmis švarką.

Pulkininkas ėjo šeimos pryšakyje. Buvo pietų metas ir jis atėjo prie medžio, mažesnio už jį. Todėl jo galva pasirodė virš jo. Valandėlę jo kūnas ir kojos slėpėsi medžio šešėlyje, nes jis godžiai savo liežuviu rinko viršutinius lapus ir gromuliavo juos su didžiausiu apetitu. Po kiekvieno kashio mes girdėjome jį sakant:

— Eikš čia, Matilda. Tai puikus restoranas!.. Žeraldina, kur tu esi? Eikš ir tu čia, brangioji. Čia yra tau labai gerų žemesnių šakų.

Bet Matilda, pasilikusi užpakalyje, de-javo:

— Aš negaliu toliau eiti. Man kas-kart labiau skauda gerklę!

Aišku, turint 240 cm skaudančią gerklę, tenka daug kentėti.

Žeraldina atsakė:

— Vargše mama! Man gaila tavęs, bet aš tikrai negaliu ateiti ir vėl trinti tavo kaklą. Aš dar esu sustingusi nuo pastutinio karto ir tėvelis šiuo akimirksniu pietauja. Kodėl neateini ir nevalgai nors gabalėlį pietų?

— Gera, bet kur yra Ermitrūda? Ar ji negali ateiti ir man padėti?

Bet Ermitrūda buvo užimta. Ji ir Erazmas — mes tai aiškiai matėme — stovėjo šalia vienas kito suglaudę savo snukius. Jie švelniai žiūrėjo vienas į kitą savo didelėmis, maloniomis akimis. Netikėtai motinos balsas nutraukė jų sap-nus:

— Ermitrūda! Ermitrūda! Kaip tu gali taip elgtis, ir dar viešai!

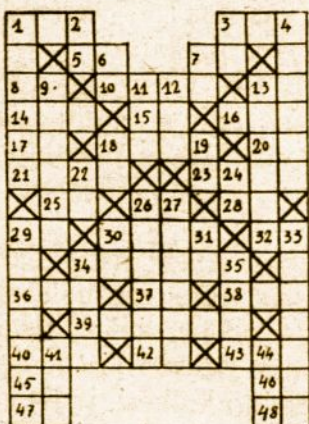
Ir mes matėme, kad Ermitrūda įdomiai apvijo savo galvą apie Erazmo kaklą. Bet jai sutrukdė ponija Žirafa, kuri atsikėlė ir nusivedė šeimą pas pietaujan-tį pulkininką. Ji net pamiršo savo skau-dančią gerklę, pamačiusi tokį puikų maistą.

Iš anglų kalbos išvertė
Malvina Rudaitytė.

Skyrių veda vyr. valt. Vasiliauskas.

UŽDAVINYS NR. 5.

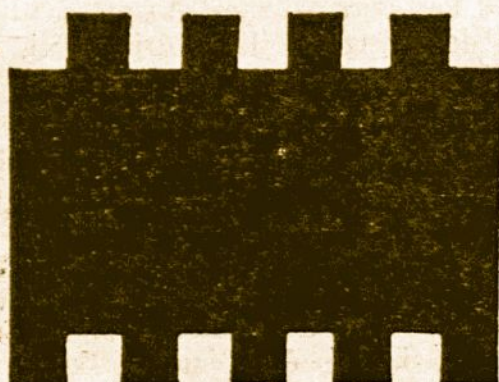
Gulsčiai: 1) Moters vardas; 3) urvas; 5) prielinksnis; 7) raidė; 8) asmen. įvardis; 10) gyvulėlis; 13) lotynišk. prielinksnis (prie); 14) spalva (vokišk.); 15) jung-

tukas; 16) vyro vardas; 17) auksas (prancūz.); 20) klausiamasis žodelis; 21) abisinų senov. karalienė; 23) mot. vardas; 25) gaida; 26) tildomasis žodelis; 28) graikiška raidė; 29) gaida; 30) panelė; 32) stotis (sutrumpintai); 34) Liet. kunigaikštis; 36) upė Rusijoje; 37) klausiamasis žodelis; 38) mot. vardas; 39) žinomo kino artisto pavardė; 40) kino artisto-komiko vardas; 42) šuns raginimas; 43) senas (vokišk.); 45) klausiamasis žodelis; 46) Latvijos upė; 47) savyb. įvardis (prancūz.); 48) jis (lotyniškai).

Stačiai: 1) susijaudinimo pasekmės; 2) gyvulio šūkis; 3) kaulas (lotyn.); 4) Europ. valstybė; 6) aš (pranc.); 7) gaida; 9) uždavinys; 11) taukai (rusišk.); 12) veiksmazodis; 13) prieš puolimai; 18) nes; 19) gaida; 22) prielinksnis; 24) dvi vienodos raidės; 26) lietuvis boksininkas; 27) Portugalų kolonija Vak. Afrikoje; 29) Opera! 31) jaustukas; 33) niekam tikęs; 34) šachmatų terminas (kilm.); 35) žyd. moters vardas; 41) laikotarpis; 44) tegul.

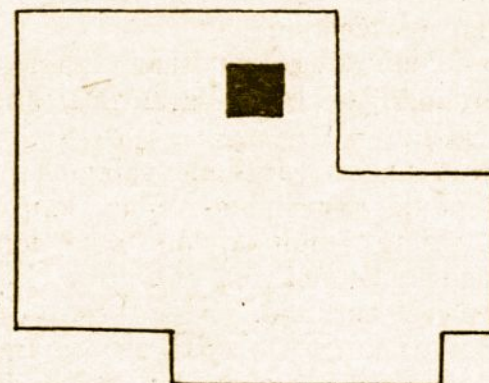
Užd. vert. 4 tašk.

UŽDAVINYS NR. 6.

Supiaustyti šią figūrą į 9 lygias figūras. Užd. vert. 2 tašk.

UŽDAVINYS NR. 7.

Šią figūrą supiaustyti į didžiasias raides ir sudėti žodį.

Užd. vert. 2 tašk.

Šių uždavinių atsakymus siųsti ligi kovo mėn. 20 d.

DU DRAUGAI

Margarete Lenk.

(Pradžia Sk. A. 4 nr.).

— Ema, — sušnibždėjo berniukas, rodydamas į dangų, — kas tai padarė?

— Tu nežinai? — nustebo mergaitė. — Dievas padarė. Ką tu matai: dangų, medžius, gėles ir gulbes, — visa tai Dievas padarė.

— O kas tas Dievas? Jis turi būti stiprus ir išmintingas, kad galėjo tokių gražių dalykų padaryti.

— Aišku! Jis gali viską, ką jis nori, padaryti. Jis yra mūsų tėvas ir gyvena danguje.

— Ar Jis ir mano tėvas? O teta sako, kad aš neturiu tėvo.

— Tavo teta nežino! Mano senelė žino viską apie Dievą ir man daug papasakoja. Dievas yra tavo tėvas ir Jis tave labai myli.

— Tai aš norėčiau, kad Jis man duotų truputį daugiau duonos, kad man nereikėtų visados alkti, — susimąstęs pasakė Jurgiukas.

— Palauk, kai tu mirsi, Jis paims tave į dangų, ir tu tenai nealksi.

— Ar dangus irgi toks gražus, kaip parkas?

— Daug daug gražesnis.

— Gerai, bet ten manęs neįleis, nes aš esu nešvarus. Jau parke aš gėdijaus prieš gražiai apsirengusius vaikus.

— Tu ten gausi naujus, baltus drabužėlius. Aš tau kitą kartą daug papasakosiu apie dangų, o dabar tylėkime, nes girdžiu žingsnius: prekyvietės sargas eina. Aš noriu miegoti...

Ji padėjo ant šiaudų galvelę ir greit užmigo. O Jurgiukas dar ilgai žiūrėjo į dangų ir nemiegojo. Kaip stebuklingai gražu, kad jis turi ten, aukštybėse, savo tėvą. Kaip geras turi būti Dievas, kad Jis duoda žmonėms saulę ir visokių gėrybių. Jurgiukas Jį mylėjo ir norėjo apie Jį daug daug klausyti.

Pagaliau ir jis užmigo ir sapnavo, kad jis sėdįs ant gulbės nugaros ir lekiąs su ja aukštyn ir aukštyn, ligi paties dangaus žvaigždžių. Dabar jis žiūrėjo pro pravirus dangaus vartus, iš kurių sklido akinanti šviesa. Jis pasuko į juos — ir pabudo. Jau buvo diena. Ema dar miegojo. Jis ją greitai išbudino, nes prekyvietėje girdėjosi žingsniai ir pardavėjų kalbos. Vaikai skubiai šoko iš dėžės, nepastebėti pasiekę gatvę, iš tetos Dinios krautuvės paėmė krepšį ir nuoširdžiai meiliai atsisveikino.

— Penktadienį tu man papasakosi apie dangų, — buvo paskutiniai Jurgiuko žodžiai.

Nuo dabar vargšams vaikams prasi-dėjo naujas gyvenimas. Ema, kaip mokėjo, švietė Jurgiuką. Jie ėmė lankyti sekmadieninę mokyklą ir išgirdo, ko nesuprato ir nežinojo.

Bet paskui atėjo šalta žiema. Jurgiuko palaidinukė daugiau jo nebešildė, ir jis turėjo nuogas kojas apvyturiuoti skarmalais, kad nesušaltų. Jis vis balo ir lie-sėjo, o bėgioti darėsi kas kartas vis sunkiau ir sunkiau, tačiau turėjo eiti, nes namuos teko alkti. Teta dabar keleta die-

nų negrįždavo, o ir sugrįžusi mažai juo rūpinosi, nors prie jos guolio esanti spinta buvo pilna įvairiausių daiktų. Kai vieną kartą Jurgiukas ją atidarė, norėdamas vidun pasižiūrėti, teta jį sugriebė už plaukų ir nubloškė šalin, grasindama užmušti, jeigu jis dar kartą pamėgins tai padaryti. Tuo, ką jis surinkdavo, ji daugiau nebesirūpino. Šaltesnėmis dienomis valandų valandas jis sėdėdavo tetos Dinios krautuvėje prie krosnies. Negrė visados jam buvo draugiška, ir jei ne jos mielaširdingumas, atrodo, kad Jurgiukas būtų iš alkio ar šalčio kur nors sustyręs. Vieną dieną ji ranka pakėlė jo galvelę ir atsigrėžusi į šalia stovinčią moterį pasakė:

— Polina, matai šitą berniuką? Jis keliauja į amžinybę, tik dar pavasario laukia!

Jos manė, kad Jurgiukas nesuprato, apie ką jos kalba, bet jis suprato. Jis ir pats laukė pavasario, kada galės dangun keliauti. Jis tai papasakojo ir Emai, kuri jo nesuprato.

— Kodėl tu nori mirti? — ji paklausė. — Juk žemėje taip gražu. Žiūrėk, koks baltutis sniegas. Ar tu nenori pažaisiti?..

Ema buvo guvi ir sveika, nes grįžusi namo ji rasdavo šiltą kambarį ir karštos sriubos, o kas svarbiausia — gerą senelę, už tat ji žiemą galėjo būti linksma. Kalėdų švenčių metu ji davė Jurgiukui riešutų ir saldumynų. Ji buvo smagi, kaip paukštytė. Tačiau greitai ir jos veidelį apgaubė šešėlis. Senelė pradėjo sirguliuoti; ji silpnėjo ir silpnėjo, negalėjo siūti — ir teko gyventi vien iš Emos uždarbio. Vis dėlto drąsi mergaitė nepametė vilties.

— Palauk dar pora savaitę, — sakė ji Jurgiukui, — tada ateis pavasaris ir vėl viskas bus gerai: pasveiks senelė ir galės šiltoje saulutėje pasišildyti. Ir tu tada pasveiksi, ir mes važiuosime į parką pasižiūrėti gulbių.

Pagaliau ilgą žiemą praėjo. Prekyvietėje ėmė pardavinėti pirmųjų pavasario gėlių puokštes, o šaligatvių medžiai pasipuošė švelnučiais lapeliais.

Vieną dieną Jurgiukas sėdėjo prekyvietės kertėje ir laukė Emos. Jau du kartus ji nebuvo atėjusi. Negi ir ji susirgo? Jis taip jos pasiilgo. Pats jautėsi labai silpnas, skaudėjo galvą ir sunkiai ėjo. Bet jis laukė Emos, laukė ir nesulaukė.

Nuvargęs belaukdamas ir apsiašarojęs, vakare jis pasuko namuosna. Jau buvo bežengias per slenkstį, kai viduj išgirdo triukšmą, šauksmus ir dūžius, lyg būtų kas nors kovojęs. Aišku: vėl vyrai per daug įsigėrė! Jis nedrįso įeiti, susigūžė pavartėje palaukti, kol triukšmas praeis. O šauksmai dar labiau stiprėjo, kuriuose Jurgiukas rado ir nepažįstamų. Staiga padrioksėjo šūvis, duslus griuvinas. Paskui viskas nutilo... Gatvėje susirinko žmonių. Jie ėmė veržtis į vidų. Durys atidarė, ir Jurgiukas pateko į dviejų policininkų rankinių žibintų šviesą. Policininkas ėmė žmones skirstyti, o antras stovėjo prie durų. Atsirado dar

vienas, kuris pagriebė Jurgiuką už pečių ir įstūmė į vidų. Drebančias berniukas čia pamatė baisų vaizdą. Vyrai ir moterys buvo surištomis rankomis, saugomi policininkų. Lovos ir guoliai buvo sujaukti, dėžės išvartytos, iškraustytos. Aplinkui matėsi tokių daiktų, kurie šiam kambariui netiko: sidabrinių šaukštų ir taurių, gerų drabužių ir brangių kailių, papuošalų. Tarp šitų brangenybių nejudėdama gulėjo jo teta. Iš jos galvos tekėjo kraujas... Ji buvo negyva!

Jurgiukas niekad nė nepagalvojo, kad visi šito kambario vyrai ir moterys yra vagys ir plėšikai. Ilgai ieškojusi, policija pagaliau juos surado — ir šį vakarą, kai piktadariai ramiausiai gėrė ir kortavo, netikėtai buvo apsupti ir suimti. Kaip laukiniai, jie gynė savo laisvę ir grobį, net su peiliais šoko... Vienas policininkas, gelbėdamas savo gyvybę, turėjo šauti, ir Jurgiuko teta negyva sukrito žemėje.

Baimingai dairėsi išblyškęs berniukas. Jo šiaudinis guolis, vienintelė jo poilsio vieta, buvo išdraskytas; teta, kuri jam duodavo nors truputį duonos, buvo žuvusi; Ema be pėdsakų dingo... To jam jau buvo per daug. Pasidarė silpna, ir jis, tur būt, užsnūdo...

Kai pramerkė akis, buvo jau pusianaktis. Jis gulėjo minkštoje lovoje; nuo jo buvo nuvilkti skarmalai; jis gulėjo minkštučiuose naktiniuose marškinėliuose. Jis buvo per silpnas pakelti galvą ir pažiūrėti, kur jis yra. Lempa vos švietė. Iš kito kambario krito šviesos spindulys ir gulė ant jo kambario sienos. Jis pasižiūrėjo į tą pusę, iš kurios ėjo šviesa ir — stebuklinga! — pamatė malonaus, nuoširdaus, sielingo vyriškio veidą... Nejau jis danguje?.. Džiaugsmas davė jam jėgų, jis apsivertė, sušuko ir ištiesė į nepažįstamąjį rankas.

— Ko nori, mano vaikeli? — paklausė švelnus balsas. Moteriškė akinamai baltame drabužyje pasilenkė ant jo ir jį vėlėi paguldė.

— Aš noriu pasveikinti dangų, — at-sakė Jurgiukas; — aš taip džiaugiuosi, kad į dangų atėjau...

— Tu nesi danguje, vargšeli, o geruose namuose, iš kurių tu jau neišeisi vargo vargti. Dabar tu privalai ramiai gulėti ir miegoti, nes tu labai sergi.

— O kas tas? — kreipdamas į vyriškį galvytę, paklausė.

— Ten tik Viešpaties paveikslas. Aš nuimsiu nuo lempos gaubtą, ir galėsi gerai pamatyti. Mes jį pakabinome geriems vaikučiams, kurie mūsųose ieško prieglaudos.

Jurgiukas apsidairė. Taip, aplinkui stovėjo daug daug mažų lovų ir kiekvienoje gulėjo po berniuką. Jis labai norėjo žinoti, iš kur jie visi čia suėjo, bet moteris jam neleido kalbėti, ir jis greit užmigo.

Daug dienų jis išgulėjo ramus savo lovėleje. Daugiausia jis miegodavo, o kai pabUSDavo, žiūrėdavo į Viešpaties paveikslą, džiaugdavosi ramybe ir tyla. Jo slaugytoja ir nepažįstamas, rimtas žmo-

PAUKŠTIS, KURIS IŠGELBĖJO SAVO DRAUGUS

Senai, labai senai, taip man pasakojo, gražus ir žaliuojantis kraštas pavirto į dykumų ir plikų kalvų vietą.

Po kiek laiko sunku pasidarė gyventi tame krašte. Kai jau nebuvo maisto nei žmonėms nei gyvuliams, visi paukščiai, kurie ten gyveno, nustojo žaidę ir dirbę, ir susirinko į seimą. Galima įsivaizduoti, koks kilo triukšmas ir čirškėjimas.

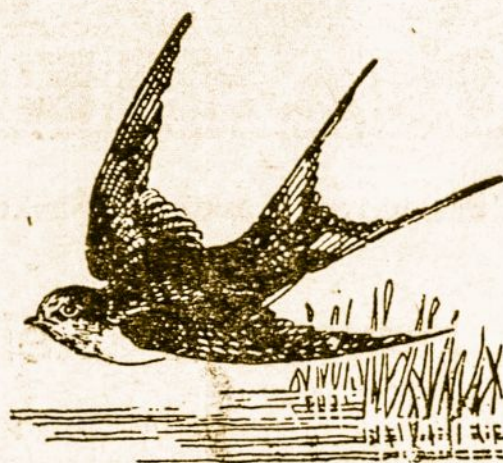
— Mes negalime čia ilgiau pasilikti, — sušuko vienas paukščiukas.

— Tikrai, mes negalime čia ilgiau gyventi, upės beveik išdžiūvo, — pasakė kitas.

— Jūs teisingi, — prisidėjo trečias. — Bet tai nėra vienintelis mūsų vargas. Visi augalai vysta ir darosi vis sunkiau ir sunkiau rasti uogų ir sėklų. Kaip atrodo, kirminų ir vabzdžių skaičius vis mažėja. Mes turime ieškoti išeities iš šios nelaimės.

— Taip, taip, — patvirtino kiti. — Turime būtinai pakeisti savo medžiojimo plotus. Kuris nors iš mūsų turi skristi ir surasti tokią vietą, kur galėtume patogiai gyventi.

Tarp jų buvo vienas paukštis, kuris pasižymėjo ištvermingumu ir greitu skraidymu. Jis buvo malonus ir taikingas sutvėrimas, apsisiautęs viliojančiu, švelniai žaliu, papuoštu purpuru apsiaustu. Buvo pasirišęs baltų plunksnų raikštį po kaklu ir ant nugaros.

Jis buvo stiprus ir greitas lakūnas ir, stebėtinu būdu, skrido pusantro kilometro per minutę. Tokiu greičiu jis nuskrisdavo trijų šimtų penkiasdešimt kilometrų distanciją be sustojimo. Kad buvo atsargus ir vienas iš aktyviausių ir sumaniausių skautų jų tarpe, visi vienbalsiai išrinko jį žvalgu.

Taip jis iškeliavo ir negrįžo, kol neaplikė daugelio kraštų, kurie buvo pilni maisto.

— O kur tie vaikai, kurie šitose lovelėse miegojo?

— Jie jau, tau miegant, atsikėlė ir dabar mokosi ir sode žaidžia. Kai tu sustiprėsi, galėsi viską pamatyti.

Jurgiukas valandėlę gulėjo ramus ir žiūrėjo, kaip moteriškė tvarkė kambarį. Taigi, jis vyksias į žalią kaimą, kur auga medžiai ir gėlės, kurias jis taip myli. Kaip gera ir gražu! Bet kaip jis galės būti linksmas be Emos?! Jo širdelei pasidarė sunku, lyg jis Emos daugiau nebematysias, iš miesto išvykdamas. Pagaliau moteriškė baigė savo darbą ir priėjo prie jo lovos paduoti jam vaistų.

— Į kaimą jūs siunčiat tik berniukus, ar ir mergaites? — baimingai paklausė.

— Ir mergaites! Jos ten saugoja kūdikius...

— Tai tegu su manimi vyksta ir Ema, nes aš be jos negalėsiu būti linksmas.

— O kas ta Ema? Papasakok man apie ją. (B. d.).

Skubėk užsisakyti

SKAUTŲ AIDĄ.

SKAUTE,

a u k o k Vilniaus Skautams
Remti Fondui.

Po trumpo poilsio tėvynėje, jis iškeliavo į tuos kraštus atgal ir jį sekė dauguma paukščių. Į savo kraštą jie sugrįžo tik tuomet, kai kituose suvalgė visą maistą, kurį ten rado. Savo kraštą jie rado žaliuojantį ir gražų, o maisto buvo vėl užtektingai.

Nuo to laiko paukščiai, kurie gyvena tame krašte, turi apleisti kiekvienais metais savo tėvynę ir iškeliuoti kuriam laikui kitur.

Bet jie nėra vieninteliai, kurie taip daro, nes yra dar daug, taip vadinamų, Klajoklių paukščių, kurie keliauja iš vieno krašto į kitą.

Kasmet mes matom paukščius, susirenkančius dideliais būriais, ir girdim kaip jie triukšmingai savo seime „aptaria“ apsigyvenimo vietą prieš išskrendant.

Tada kai kas nori keliauti vienas. Kitas — su dviem arba trim kompanijonais. Bet dauguma skrenda dideliais būriais, šimtai ir kartais net tūkstančiai kartu. Vieni keliauja dieną, kiti — naktį. Dažniausiai paukščiai keliauja tamsoj, nes tuomet jie yra apsaugoti nuo plėšriųjų paukščių ir žmonių, kurie gali juos nuskriausti.

Kasmet, dažniausiai rudenį, mes matom ramiai atrodantį paukštį žaliu, purpuru papuoštu, satino apsiaustu, lekiantį greičiau už kulką. Tai yra miškinis balandis. Jis ir yra tas paukštis, kuris senų senovėje išgelbėjo savo draugus nuo bado.

Iš anglų kalbos išvertė

A. Brašiškytė.

Sargyboje

Prie brangios Tėvynės vartų
Budi skautas visada.
Matė vargą daugel kartų,
Blaškė jį dažnai audra.

Jis be ginklo ir be kardo,
Be piktumo, be kovos,
Siekia jis garbingo vardo
Vien Tėvynėi, tik dėl jos.

Su ugnim jaunąj krūtinėj
Ir su meile akyse,
Pasiruošęs gint Tėvynę,
Budi skautas visada.

Neįveikia jo nė vėjai,
Nepabūgsta jis audrų,
Neįveiks nė kulų sėjos,
Priešo nepabūgs klastų.

Neišgąsdins niekas skauto,
Niekas dvasios nepalauš.
Jis sargyboj — žemę saugo,
Jaučiasi kasdien drąsiau.

Prie jaunos Tėvynės vartų
Budi skautas visada
Ir kartoja daugel kartų:
„Mano laimė — Lietuva!“

Natalija Sasnauskaitė.

gus dažnai juo rūpindavosi, duodavo jam skanių gėrimų ir nedrumsdavo jo ramybės. Vieną kartą jis išgirdo rimtąjį vyrą sakant:

— Jam jau šiandien daug geriau. Dabar jis jau neserga, o dar silpnas nuo prabadauto laiko ir vargo. Nuo šiandien duokit jam stipraus valgio, ir jis greit atsikels.

— Taip ir atsitiko.

Kitą dieną Jurgiukas jau sėdėjo lovoje ir valgė pusryčius. O, kaip skaniai jis gėrė šiltą pieną ir valgė baltą duoną!

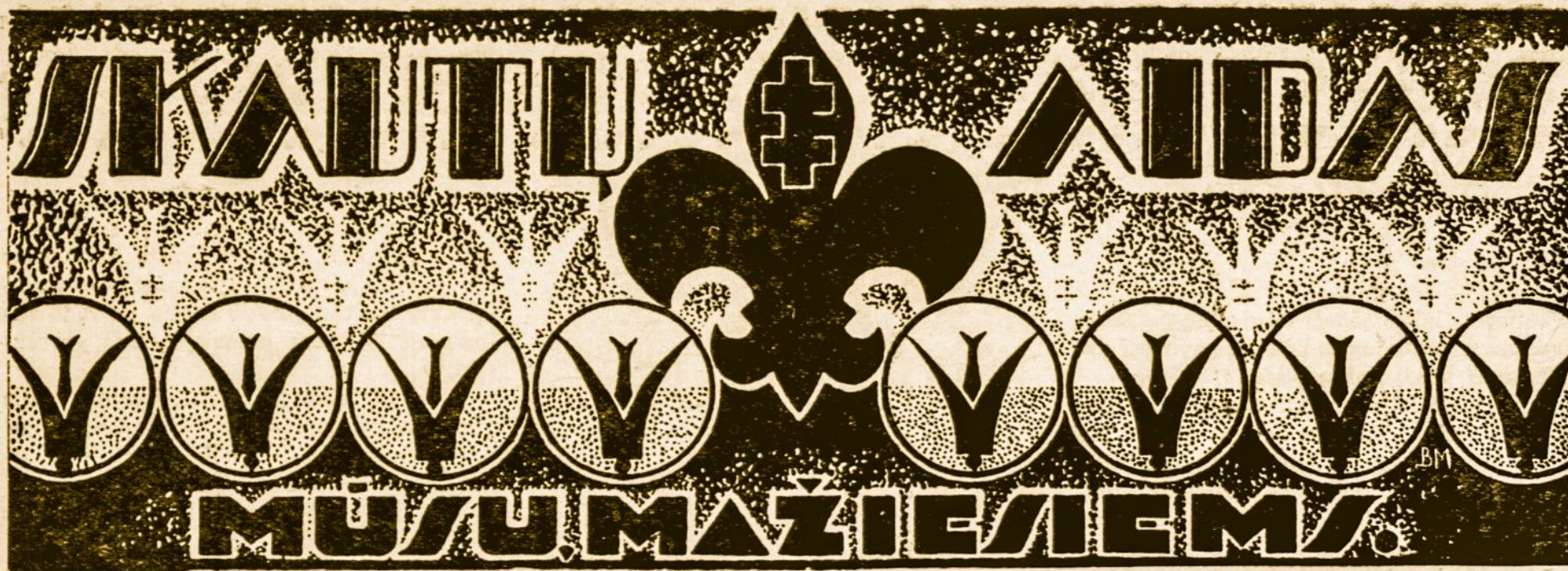
Pavalgęs jis paklausė:

— Kur aš esu, ir kas čia mane atnešė?

— Tu esi vaikų prieglaudoje, — atsakė moteriškė, — o tave atnešė policininkai, kurių tu labai bijojaisi. Jie suprato, kad tu geras berniukas; jie tavo krepšyje nerado vogtų daiktų...

— Ar aš čia visada liksiu, ar man vėl reikės eiti ir rinkti atmatas, — tyliai paklausė Jurgiukas.

— Nereikės! Bet kai tu sustiprėsi, turėsi atlikti ilgą kelionę į gražų žalią kraštą, kur auga medžiai ir puikios gėlės. Ten tave priims geras ūkininkas, tavim rūpinsis ir tave visko išmokyti. Geras vaikučius mes siunčiame į kaimus, nes ten jis sveikai auga ir nemato tiek blogo, kiek jo mieste mato.

Brolijos atstovas ps. A. Nesavas.

Skyrių tvarko ps. Vl. Šimkus.

Seserijos atstovė sk. M. Gudaitienė.

Kai pavasaris ateina

Tuk, tuk, tuk!

— Prašau įeiti, — pasakė Ramutis.

Durys atsidarė ir įėjo pavasaris, linksmas, nusiteikęs.

— Laba diena, Ramuti! Sakyk, kas tau? Gal sergi, kad toks paniūres? Argi tau nelinksma, kad aš jau čia? Aš pavasaris, pavasaris, pa-va-sa-ris! .. Ar girdi? — šaukė pavasaris, priėjęs prie pat Ramučio. Bet Ramutis vis tebebuvo nelinksmas. — Visa gamta manimi džiaugiasi, visi tik šypsos, mane pamatę, o tu susiraukęs. Fi! Pakelk akis ir įsitikinsi, kad aš tikrai pavasaris.

— Pavasaris, pavasaris, — mėgdžiotis ėmė Ramutis. — Kas man iš pavasario, jei man bloga.

— Sakai bloga? Gal persivalgei? — šelmiškai šypsodamasis, klausė pavasaris Ramutį, lyg nesuprasdamas, apie kokį blogumą šis kalba.

— Tai pasakė, persivalgei. Nepersivalgiau, bet dvejetukų turiu. Tai kaip aš galiu būti linksmas. O čia štai ir tu,

pavasari, taip anksti atsibeldei, ir Velykos taip anksti... Niekaip nebesuspėsiu ir į geresnius laipsnius išsitaistyti.

— O ką visą žiemą veikei, kai visi dirbo?

— Maniau, kad spėsiu ir truputį buvau sutin...

— Vaje, vaje! Nebesakyk tokio baisaus žodžio, — tarė pavasaris.

— Čirrr! Bet užtat Ramutis puikiai čiuožė per žiemą. Čirrr! — skrisdamas pro langą sučirškė žvirblis.

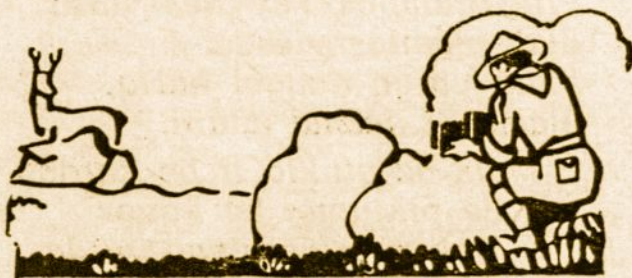
Ramučiui pikta ir gėda pasidarė.

— E, jūs visi prieš mane nusistatę: ir pavasaris, ir žvirbliai, ir pagaliau patys mokytojai.

— Klysti, Ramuti, taip manydamas. Nė vienas prieš tave nėra nusistatęs, tik tu pats prieš save. Taip jau yra: kas juokais leidžia laiką, kai visi dirba, tas turi verkėti tuomet, kai visi džiaugiasi, — pasakė pavasaris.

Taip visuomet: pavasarį darbštūs mokiniai džiūgauja, tinginiai — liūdi.

Vilkiukas.

MŪSŲ PATYRIMAS.

O dabar tau, miela sesule! Įsigyk ir tu specialybę nors vieną. Juk tu mėgsti padėti mamytei, kai ji namuose tvarkosi. Tu daug jau kai ko moki. Todėl lengvai gali įsigyti ŠEIMININKĖS specialybę. Štai ji:

1. Moka gražiai sutvarkyti kambarį: pakloti lovas, nušluostyti dulkes, išmazgoti grindis, langus ir duris.

2. Moka išplauti indus, iššveisti puodus, peilius ir šakutes.

3. Moka iškūrenti krosnį.

4. Moka auginti kambarines gėles.

5. Moka naikinti nenaudėlius vabzdžius.

6. Moka valyti stiklo ir metalo daiktus.

Mes pasieksim skaisčią saulę

Mes išdrįsom siekti saulės,
Saulės, blaškančios miglas.
Ir išėjom į pasaulį,
Į verpetus ir audras!

Mes pamilom kelių tiesų,
Be vingių ir be šešėlių.

Jame viskas džiaugsmu šypsos,
Lyg pražydę lauko gėlės.

Nesustosime pakalnėj,
Kur šešėliai kelių kloja.
Kilsim į žydrias viršūnes,
Kur ereliai teplasnoja.

Saulėj virpa mūs jaunatvė.
Naktys vilgo rasomis.

Mes sušauksime jaunuoles,
Žengt draugėje su mumis.

Jaunos jėgos kelių tiesia
Per bedugnes, per pasaulį.
Mes išdrįsime juo skristi,
Mes pasieksim skaisčią saulę!

RIMA BIELEVIČIUTĖ.

Tad į darbą, sesut! Šią specialybę įsigijusi, dar daugiau nudžiuginsi motutę, nes galėsi čia ją užvaduoti. Džiaugsis ir tėvelis. O broliukas visai bus tavimi patenkintas, nes kai pas jį ateis draugas, jam nebus gėda, kada ras puikiai sutvarkytą kambarį. O kambarių sutvarkymas pačią šeimnininkę giria. Be to, tvarkingame ir švariame bute malonu būti ir sveika gyventi. Ir priežodis yra: „Parodyk kambarį, pasakysiu, kas jame gyvena“. Ne tas laimingas, kurs turtingas, bet tas, kurs darbštus, švarus ir tvarkingas. Tu, sesut, tokia esi. Šeimnininkės specialybę tau nesunku įsigyti. Todėl skubėk papuošti savo skautišką drabužėlį šeimnininkės specialybės ženkleliu.

Š...s.

PETRUKO DRAMBLYS

(Pradžia Sk. A. 4 nr.)

Juodasis dramblys pakėlė straublį ir visi žvėrys tuoj atsikėlė ir išsirikiavo eilėmis. Kai jis pradėjo eiti, visi kiti pasekė juo.

Pirmieji ėjo drambliai. Toliau sekė liūtai, tigras ir beždžionės. Krokodilai ir gyvatės buvo pačiame gale, mat, jie negalėjo taip greit eiti.

Pagaliau jie priėjo rūmus. Tie rūmai buvo padaryti iš dramblio kaulo ir nusagstyti brangakmeniais. Visur tik žibėjo ir blizgėjo. Dramblio kaulo durys priešais juos atsidarė.

Jie įėjo į didelę menę. Viename jos gale buvo sostas, padarytas iš didžiulio aukso gabalo. Sienos buvo papuoštos šilkinėmis uždangomis, o ant grindų patiesti brangūs kilimai. Kai jie įėjo, užsidegė šimtai įvairiaspalvių žibintų.

Juodasis dramblys nuėjo tiesiai prie sosto ir priklausė, kad Petrukas galėtų nultipti. Po to jis garsiai sutrimitavo. Tuoj prasiskyrė šilkinės užuolaidos ir išėjo dvidešimt juodų vyrų. Jie visi buvo apsisiautę žvėrių kailiais.

Pirmasis ant pagalvės nešė deimantais nusagstytą vainiką. Sekantis laikė rankose raudono aksomo apsiaustą. Visi kiti turėjo muzikos instrumentus.

Jie tiesiai priėjo prie Petruko, uždėjo ant jo galvos vainiką ir apsiautė jį raudonu apsiaustu. Paskui jie pasodino jį į sostą ir priklausė prieš jį. Tai buvo didinga akimirka. Petrukas labai norėjo, kad jo mokyklos draugai jį dabar pamatytų. Net ir juodasis dramblys, ir tas gulėjo prie jo kojų.

Visi atrodė esą laimingi. Juodieji vyrai puikiai griežė, o žvėrys šoko. Tai buvo stebėtinai vaizdas. Net ir krokodilai buvo patenkinti.

Pagaliau jie nustojo griežti. Beždžionės atnešė padėklus su įvairiais vaisiais. Pirmiausia jos pasiūlė Petrukui, o po to ir kitiems žvėrimis. Petrukas turėjo ke-

turis persikus, daug vynuogių, du bananus ir vieną apelsiną. Kai tik jis baigė valgyti paskutinį apelsino kąsnį, mažą beždžioniukę atsistojo ir papūtė sidabrinį trimitą.

IV.

Į salę gražiu drambliu įėjo jaunikaitis. Jis buvo apsivilkęs aksominiais rūbais, o rankose laikė brangakmeniais nusagstytą arfą.

Jis sustojo prieš sostą. Visi žvėrys nutilo. Orkestras pradėjo tyliai griežti. Petrukas dar niekad negirdėjo tokios gražios muzikos. Jaunikaitis pirštais užgavo arfos stygas. Visa, kas gyva, sulaukė net kvėpavimą.

Tada aiškiu ir maloniu balsu jaunikaitis padainavo juodojo dramblio istoriją.

Jis papasakojo, kad seniai, seniai juodasis dramblys gyveno džiunglėse. Jis buvo džiunglių karalius. Jis buvo didesnis, kaip bet kuris kitas dramblys, o jo balsas stipresnis už griaustinio balsą. Jis turėjo puikias iltis, ir joks žvėris kovoje jo nugalėti negalėjo.

Visi žvėrys jį mylėjo, kadangi jis buvo geras ir išmintingas, tačiau jis turėjo ir slaptą priešą. Tai buvo džiunglėse gyvenęs piktasis burtininkas. Šis burtininkas pavydėjo juodajam drambliui, kadangi jis pats norėjo būti džiunglių karaliumi.

Jis stengėsi jį nužudyti. Pradžioje jis pasivertė liūtu ir užpuolė juodąjį dramblių. Tačiau juodasis dramblys pagavo jį savo iltimis ir būtų užmušęs, jei jis nebūtų prašęs pasigailėjimo.

Po to burtininkas virto gyvate ir įkandė juodąjį dramblių, bet per storą odą nuodai nepasiekė tikslo. Daug kartų jis bandė dramblių nužudyti, bet vis negalėjo savo sumanymo įvykdyti. Galiausiai jis į maistą įmaišė paslaptingų miltelių. Tie milteliai pavertė galingą žvėrį į mažą juodą statulėlę.

Baltasis žmogus, jodamas per džiungles, rado tą statulėlę. Jis pasiėmė, pervežė ją per jūras į savo šalį ir pardavė.

Džiunglių žvėrys labai nusiminė. Jie nuėjo pas džiunglių laumę. Laumė jų gailėjosi, ir pažadėjo, kad kas šimtą metų juodasis dramblys galės atvykti jų aplankyti.

V.

Jaunikaitis pabaigė savo giesmę. Jaunoji beždžioniukė vėl sutrimitavo savo sidabrinį trimitą. Žvėrys ėmė nykti. Rūmai ir juodukai taip pat. Tai buvo labai keista.

Petrukas juto, kad vainikas vis lengvėjo ir lengvėjo, kol taip pat išnyko. Raudonasis apsiaustas nuo pečių nuslinko, o aukso sostas ėmė grimzti į žemę.

Petrukas atsistojo. Jis buvo labai nustebeš. Tik vienas juodasis dramblys neišnyko. Jis vis dar buvo taip pat draugiškas ir malonus.

Petrukas užlipo ant jo nugaros. Jie vėl vieni buvo džiunglių viduryje. Juodasis dramblys ėmė bėgti. Jis bėgo vis greičiau ir greičiau, kol kojomis jau nesiekė žemės, o tiesiog šaute šovė oru. Per miškus ir jūras lėkė jis, o Petrukas laikėsi apsikabinęs jo kaklą.

Petrukui buvo malonu. Jis jautėsi visai saugus, nežiūrint tokio greičio. Jie vėl atsidūrė pievoje, esančioje už Petruko namų. Langai vis tebebuvo atdari, ir Petrukas matė, kad pečiuje teberūseno ugnelė. Jis džiaugėsi, kad grįžo namo. Nulipęs nuo juodojo dramblio nugaros, vėl atsisėdo ant minkštasuolio. Juodasis dramblys nuėjo į savo kampą ir Petrukas matė, kaip jis pradėjo mažėti.

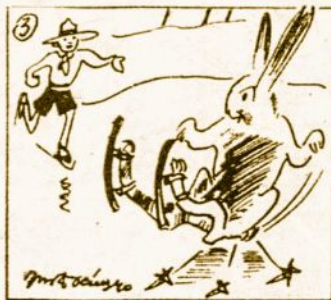
— Kelkis, Petruk, — pasakė motutė, įeidama į kambarį. Mane buvo užlaikę svečiuose. Tu buvai užmigęs. Einam, pavakarieniausim...

SKAUTUKAS SPRIKTUKAS ir KIŠKIS DRYKT-DRYKT.

*

Jono Dociaus

karikatūros ir žodžiai.

1. Žiūri kiškis atsitūpęs —
Mato čiuožiantį skautuką.
Tas skautukas, tas Spriktukas
Tokį gražų ratą suka.
Ak tai čiuožia — čiužu-čiužu
Su naujom, naujom pačiužom.
Kad mokinosi gerai,
Dovanojo jas tėvai.

2. Čiuožtų kiškis — čiužu-čiužu,
Bet neturi jis pačiužų.
Pirktų, pirktų iš draugų,
Bet neturi pinigų.
Tai Spriktukas, geras vaikas,
(Jam dviejų porų nereikia)
Dovanojo jam senas,
Sako: „Imki ir gana!“

3. Ak, tai džiaugėsi kiškutis,
Juokėsi ausis išpūtęs,
Prisirišo tuoj pačiužas
Ir ant ledo čiužu-čiužu.
Bet pradžia sunkoka buvo —
Čiužt-pačiužt ir kiškis griuvo,
Ir išsitiesė Drykt-Drykt,
Nesuspėjęs nė surikt.

4. Tuoj Spriktukas atskubėjo,
Atsikelti jam padėjo,
Čiuožė jis su kiškučiu,
Kol Drykt-Drykt išmoko
čiuožt.
Šiandien puikiai ratą suka
Tas skautukas ir kiškiukas,
Tas Spriktukas ir Drykt-
Drykt —
Jiems valio! valia surikt.

Jaunesniam skautui!

Mielas skaute, jaunas broli,
Draugui gerą vis daryk;
Dek, liepsnok šventa malone,
Artimui visad padėk!

Neliūdėk, nors ir nuskriaustas:
Kančios grūdina širdis.
To gyvenimas nelaužia,
Kurs kantrybę išugdys!

MYK. VILNIUKAS.

KNYGU LENTYNĖLĖ

NAUJOS KNYGOS.

Kazys Binkis. KEISTUTIS PAS GEDIMINĄ. Šių dienų pasaka. Spalvotos litografinės dail. *L. Vilimo* iliustracijos. Spaudos Fondo leid. 1940 m. 36 (did. formato) psl. Kaina Lt 3,—.

Juozas Keliuotis. SVAJONĖS IR SIAUBAS. Romanas. Spaudos Fondo leid. 1940 m. 318 psl. Kaina Lt 3,50.

Stepas Zobarskas. GANYKLŲ VAIKAI. Apysakos jaunimui. II perrašytas leidimas. Iliustracijos dail. *D. Tarabildienės*. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus 1934 m. premijuota. Spaudos Fondo leid. 1940 m. 208 psl. Kaina Lt 3,—.

J. Geniušas. PODRECZNIK HISTORII LITWY. Lietuvos istorijos vadovėlis lenkiškai. Išvertė *F. Randomanskienė*. Spaudos Fondo leid. 1940 m. 168 psl. Kaina Lt 3,—.

Juozas Rimantas (Slapšinskas). RADIO PROBLEMA LIETUVOJE. Spaudos Fondo leid. 1940 m. 148 psl. Lt 3,—.

M. Jokai. SENIEJI TABLABIRAI. Romanas. II t. Išvertė *O. ir J. Gratkauskai*. Šv. Kazimiero dr.-jos leid. 1940 m. 272 psl. Kaina Lt 3,—.

Stephan Berghoff. BE MOTINOS. Apysaka. Išvertė *Rimvydis*. Iliustravo dail. *Stančikaitė*. Šv. Kazimiero dr.-jos leid. 1940 m. 62 psl. Kaina Lt 2,—.

Hugh Walpole. DŽEREMIEJUS. Vaikystės romanas. Išvertė *H. Korsakienė*. Spaudos Fondo (jaunimo skaitymų Nr. 11) leid. 1940 m. 340 psl. Lt 3,50.

Dr. V. Baronas ir Dr. V. Tercijonas. MOTINOS IR VAIKO HIGIENA. „Sveikatos ir Darbo“ redakc. leid. 1940 m. 184 psl. Kaina Lt 1,50.

M. V. Novoruskij. SNAIGĖS ISTORIJA. Gamtos reiškinių žiemą. Laisvai vertė ir Lietuvos sąlygoms pritaikė *V. Ruzgas*. Mokytojų knygyno leid. 104 psl. Kaina Lt 2,—.

INFORMACINIS DARBININKŲ IR TARNAUTOJŲ ILIUSTRUOTAS KALENDORIUS 1940 METAMS. Darbo Rūmų leid. Kaina: darbininkams 50 ct, kitiems Lt 1,—.

L. Dovydenas. LAPINO VESTUVĖS. Vaikų literatūros knygelė. Iliustruota spalvotais piešiniais dail. *Vaičiūčio*. Knyga aprobuota Švietimo Ministerijos. 80 psl. Kaina Lt 3,—.

SAVAS ŽODIS. Šapirografuotas Panevėžio skautų laikraštėlis, eina antrus metus, Nr. 1 (6). Leidžia „Dar.-Gir.“ dr.-vės „Lindės-Dobilo“ s. v. būrelis. Redaguoja vyr. skltn. *Kar. Vilsonas*. 16 psl. Kaina 20 ct.

Žemaitijos dukros žodžiai.

• I KELIONĖ. V. Kuprio-Kuprevičiaus muzika.

2. Pasibodo pilkos dienos
Ir be lapų medžių šakos...
Dirvoj juoduoja ražienos,
Danguj blykšta paukščių takas.

3. I kelionę paskubėsim,
Na, greičiau, greičiau, žirgeli.
Mes pavasarį parnešim
Su kvapu jaunų berželių.

2 k.

2 k.

ŠVENČIŲ PROGA

Galima įsigyti plunksnakotį „LIETUVA“, kuris čia atvaizduotas natūraliame dydyje. D-vė „LIETUVA“ paskyrė 500 naujausios sistemos plunksnakočių, nedūžtamos, permatomos medžiagos su tobuliausiu mechanizmo veikimu, po Lt 3,75 tik tiems, kas tiksliai išspręs mūsų uždavinį, sugebėdamas atrasti teisingą kelią į Minetovno miestą. Sprendimą siųsti iki š. m. kovo mėn. 20 d., pridedant pašto ženklą atsakymui. Kaunas, Laisvės al. 52, Plunksnakočių d-vė „LIETUVA“. Telef. 2 07 88.

RAŠALO ATSARGA MATYTI

Praveskite raitelį, jojantį į Minetovno miestą. Aplenkite blogą kelią, kuris veda į pavojingą žmogėdų kaimą. Sekite linijas, bet sukite atgal kai kelias nutrūks.